

zés, időjárásjelentés és iskolagyermekek egészségadás. 17.40. A m. kir. hangversenye. Fricsay: ans: Imperial keringő. Bécsben. Verdi: Tra- C. 19. Francia nyelv- lás a Studióból. Szent- Pontos időjelzés, idő- ek. Majd új. Radics karának hangversenye. Brahms: Temetőben, lemről. Mahler Gus- e. Szépségért szeret- világra. Válni-kerülm- d nálad kipihenem os: Groszából, Tuniz- ans: Hálás ünnepek. au, finn dal. Fosti: A

ra-közvetítés a Nem- vós kamarazene. Tót népdalok cigány- alest.

onikus hangverseny. Mandolinhangverseny. on. 20.35 Hanverseny. ri hangverseny. Dvo- ny. Mozart: Aria a ól" e. operából. Szen- a. Strauss Richard: Rádió muzsika. Alf- ia. Bizet: Carmen. yer.

Ariák és dalok. vetítés Pozsonyból. zimfonikus hangver- rdi: "Miller Lujza" ja. onikus hangverseny. hoven műveiből. zvetítés Pozsonyból. zene, 22.15 Tán-

zás. Pietri operettje. Szimfonikus hang- mas, Delibes, Massa- armonikus hangver- onhangverseny.

lefések
asával. Goldstein, O- radea, Cosbuc 9.
Friss kóser bivaly- és tehéntej naponta két- szer. csecsemőknek és betegeknek állandóan egy tehéntej fejve, ház- hoz szállítva is kap- ható. Ugyanott állan- dóan friss kóser tejfel, túró és vaj is kap- ható Schwartz Ignácné Strada Juliu Maniu (Szentgyház-u) 24.

GYETEMI hallgató- ság intelligens orth iz- sasfáradt ellátást ke- res. Aruforgalmi Rt. hatumare

zonym!
kettős hatása: kioldja a szín- legmakacsabb ostjainak a leg- atól és minden ni és több kül- apható lesz

Szerkesztőség és
Szada Barou L. Por
Telefon
Ejéni tele
ELC
Egész
belevr.
Megyedévr.
egy honapra
X. évfolyam * 20 szám
1929
Október 10 Csütörtök
5690 év Tisri 6

Ara 5 Lei

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAINAPILAP

Kolozsváron hirdetések

Rudolf Mosse
S. A.

Str. Reg. Maria No. 36 Tel. 4-13

és a

Lloyd Express

Str. Gelu No. 20. Telefon 14-55

hirdetési irodák vesznek fel

Sărăteanu semmitőszéki tanácselnököt választotta harmadik régensnek a nemzetgyűlés

494 szavazatot adtak le, amelyből Sărăteanu 445, Presan tábornok 22, Károly extrónörökös 9, Radulescu 3, Iorga 1, Suciú érnak 1 szavazatot kaptak. A liberálisok, averescanusok és a szociáldemokraták nem vettek részt a régensválasztáson

Bratianu Vintila is kapott egy szavazatot

Habemus papam... Kétnapi interregnum után a nemzetgyűlés ma délután fél négy órakor új régenszt választott és a királyi jogok gyakorlásának letéteményese, a régens tanács ismét megkezdheti működését. Az ország lakossága a történelmi eseményekhez méltó nyugalommal figyelte a történeteket és csak az ellenzéki pártok barcos csattogása zavarta meg ezt az ünnepléses nyugalmat. Károly extrónörökös lemondásának drámája és az előző kormányok előre nem látása okozta azt, hogy a trónutódlás folytonosságának fonala megszakadt s hogy a régens tanács működésének szabályozása nem volt az alkotmányban oly módon lefektetve, ami lehetővé tette volna két válságos nap izgalmainak és megrázkodtatásainak nyugodt és minden alkotmányjogi kontraerziót már eleve kizáró áthidalását.

Maniu Gyula higgadt körültekintésének, államférfiúi tapintatának és előrelátásának köszönhető, hogy a minden nép életében válságos fordulatot jelentő interregnum minden zökkenő nélkül fejeződött be. A kormány alkotmánytisztelő magatartásával szemben meghiusultak a talán még soha ily lázasan nem működött külisszamögötti áskálódások és csirjában fult el minden olyan kísérletezés, amely nem a törvények szellemében akarta az ország alkotmányos válságát megoldani.

És a miniszterelnök alkotmánytisztelése és az effemer pártérdekeken és kicsinyes személyi szempontokon felülemelkedő, a történelmi perspektivákat és az állam magasabbrendű érdekeit szem elől nem tévesztő magatartása jutott érvényre az új régens személyének kijelölésénél is. Ferdinánd király utmutatását követte a miniszterelnök, midőn Constantin Sărăteanu semmitőszéki tanácselnök személyében olyan férfit állított az elhunyt Buzdugan régens helyébe, aki az egyik legnagyobb igazságszolgáltatási funkcióit tölti be és mint ilyen, pártok és személyek fölött azt az igazságot és részre nem hajlást reprezentálja, amelynek a királyi előjogokat gyakorló régens tanács működésében érvényesülnie kell. Constantin Sărăteanu megválasztásával dokumentálta a nemzeti-parasztpárt, hogy a választásnál a pillanatnyi politikai érdekek feláldozásával a régensség intézményének autoritását tartotta szem előtt. Nem szenzáció Sărăteanu megválasztása, de épen az volt Maniu és a mögötte álló kormány törekvése, hogy megóvják ezt a sorsteljes választást a politikai pikkantériák sallangjaitól.

Az ország népe szeretettel köszönti magas méltóságában az új régenszt, aki minden tekintetben meg fog felelni a személyéhez fűzött várakozásnak, ha nagynevű elődje, Gheorge Buzdugan igazság-szeretettét, részrenemhajlását és méltóság-teljes öntudatát fogja magáévé tenni. Tíz hosszú esztendő van még addig, míg

I. Mihály király elfoglalhatja Románia trónját és adja az Isten, hogy Constantin Sărăteanu megválasztása megerősítse azt az intézményt, amely a király kiskorúsá-

gának ideje alatt arra a nehéz és felelős-ségteljes feladatra van elhivatva, hogy örködjék az ország összes népeinek jóléte és nyugalma fölött.

A történelmi választás

A szünet után a szavazás két órakor kezdődött és másfél óra hosszat tartott. Először a törvényhozás két házának elnökei szavaztak, azután a klérus, majd a szenátus tagjai A. B. C. sorrendben, azután pedig a kamara tagjai szintén betűrendben adták le szavazataikat.

A liberális pártból egyedül Vaitoianu tábornok volt jelen, a néppártból senki. Amikor Bratianu Vintila nevéét szólították, egy hang közbeszólt: Sobolan (patkány, a volt miniszterelnök gúnynéve).

A kormány tagjait a szavazásnál élénken megjeleneztek. Pontban félnégy órakor hirdette ki Pop Cicio elnök a szavazás következő eredményeit:

A nemzetgyűlés tagjainak száma	528.
Szavazott közülük:	494
Ebből: Constantin Sărăteanura esett	445
Presan tábornokra	22
Károly extrónörökösre	9
Radulescu Andreiere	3
Jorga professzorra	1
Suciú balásfalvi érsekre	1
és Bratianu Vintilára	1
Két szavazatra „republika” volt írva.	
Üres szavazólapot adtak be	10

Pop-Cicio erre a nemzetgyűlés tagjainak nagy lelkesedése közepette Constantin Sărăteanu proklamálta megválasztott régensnek és az új régens megérkezéséig fel-függesztette az ülést.

A régensnek küldöttség hozta tudomására megválasztását és meghívta az eskütételre.

4 óra előtt 10 perccel érkezett Sărăteanu régens a parlament épülete elé. A királyi testőrség sorfala mögött vonult be a parlament előcsarnokába, ahol már várták Miklós herceg és Miron Cristea patriarcha, akikkel a tábornoki kar kordonja között vonult az ülésterembe az eskütételre.

Az elnöki emelvényen Pimen moldvai metropolita 2 püspökkel várta a régenszt, aki a nemzetgyűlés tagjainak tapsvihara közben szilárd léptekkel ment fel az emelvényre.

Pontban 4 órakor megtörtént az eskütétel. Sărăteanu emelt hangon mondotta Pimen után a következő esküt:

Az Atya, Fiu és Szentlélek nevében:

Hűséget esküszöm Öfelsége, I. Mihály királynak, esküszöm, hogy őrzője leszek az ország alkotmányának, tisztelni fogom az ország törvényeit, amelyek garantálják határaink épségét. Ugy segítsen engem az Isten. Sărăteanu ezután aláírta az esküt, amelyet mint tanuk Maniu és Pop-Csicsó irtak alá.

Pop-Csicsó elnök erre harsány hangon így kiáltott: Eljen a király! Percekig tartó, leikes taps. Eljen a dinasztia! Eljen a régens tanács! Eljen za új régens! Meg-megújuló lelkes taps és éljenzés.

Az eskütétel után a régensek az elnöki szobába vonultak, ahol hosszabb beszél- getést folytattak a kormány tagjaival és a megjelent előkelőségekkel.

Óriási izgalom előzte meg a régensválasztást

Ezt a választást óriási izgalmak előz- ték meg. A régensi méltóságra jelölt nevéét az utolsó pillanatig titokban tar- totta Maniu miniszterelnök és ma reg- gel a miniszterelnökön és néhány inti- musán kívül senki sem tudta, kire fog esni a jelölés és így nemzetgyűlés vá- lasztása is. Tegnap este Maniu újólag audencián jelent meg a két régens előtt,

majd Mária királyné fogadta a minisz- terelnököt. Hogy tulajdonképen miről tárgyalt Maniu a régensekkel és a ki- rályi család tagjaival, az sokáig titok fog maradni, mint ahogy nem sok rész- let fog napvilágra kerülni arról a hatal- mas forrongsárról, amely a kulisszák mögött ment végbe ezekben a sors- döntő és az izgalom villanyosságától

fesziült napokban. Az egyik bukaresti lap nyomán megírta az Új Kelet, hogy Miron patriarcha és Miklós herceg Mária királynénak a régens tanácsba való belépését ajánlotta. Ki tudná azon- ban megmondani, vajjon a királyné tudtával történt-e ez az ajánlás, amely, ha konkrét formában tették volna meg, aligha lett volna elutasítható. Maniu Mária királynéval folytatott megbeszélé- se során mindenestre kifejezésre jut- tatta azt az álláspontját, hogy az alkot- mány szerint nő nem gyakorolhatja a királyi hatalmat Romániában.

Constantin Stere a kulisszák mögött.

Tegnap este tíz órakor Maniu minisz- tertanácsára hívta egybe a kormány tagjait, amely hajnali negyedhárom- kor ért véget. A Calea Victoriein lévő Cantacuzino palota első emeleti terméin vakító világszág ömlött el és a palota előtt összegyűlt tömeg a miniszter- tanács terem falára felrajzolódó szü- lüettek mozgásából próbálta az új ré- gens nevének hieroglifáit kibetűzni. Az utolsó napokban erősen az előtérbe lépett Constantin Stere személye, aki mint minden ilyen alkalommal, lázasan működött a kulisszák mögött. Stere Má- ria királynénak a régens tanácsba való belépése mellett agított. Kétszer is ki- hallgatáson jelent meg a királyné előtt. Éjjel két órakor jött el Stere Stirbey hercegtől és egyenesen a miniszter- tanácsra sietett. Kihívatta Maniut és hosszas tanácskozott vele. Maniu visz- szatért a minisztertanácsba és ismertette Stere álláspontját. A kormány tagjai a- zonban, Sever Dant kivéve, arra az ál- láspontra helyezkedtek, hogy a parla- mentnek és a kormánynak teljesen sza- badkezet kell biztosítani ebben a kér- désben és semmilyen kívülről jövő szuggessziót nem fogadhatnak el.

Egész Bukarest a régens- választás eredményét várja.

Ilyen előzmények után köszöntött Bukarestre a választás napja. A főváros még mindig nem tudott semmit a né- hány óra múlva megválasztandó ré- gens személyéről és valósággal szétkap- kodták a reggeli lapokat, amelyek az utolsó kombinációkat lanszírozták a választásra vonatkozólag. Mária király- nét és Presan tábornokot emlegették az utolsó pillanatokig, mint olyanokat, akik számbajöhetnek a harmadik ré- gens megválasztásánál. Tíz órára volt jelezve a parlament megnyitása, de már nyolc órakor megindult az érdeklődők áradata a Mitropolia dombon lévő ku- polás parlamenti ülésterem felé. A rendőrprefektus kénytelen volt egy- csendőrosztagot vezényelni, hogy a tor- lódás és a forgalmi zavar elkerülhető legyenek, olyan nagy volt már a kora reggeli órákban az autóforgalom a parlament előtt. Kilenc órakor már együtt vannak az összes kormánypárti honatyák, akik a folyosón csoportokba verődve suttogva tárgyalják és kommentálják az utóbbi napok eseményeit. Leg- nagyobb részük maga sem tudja még, hogy kit kell majd a kormány javas- latára régenssé választani. Maniu megőrizte ugyan az alkotmányos for- mákat és a régens megválasztását a nemzetgyűlésre hátrította át és ennek legjobb lelkiismeretére bízta a megvá- lasztandó személy kinevezését, a va- lóságban azonban a honatyák a kor- mány utasítását várták, hogy kire adják le szavazatukat.

Sărăteanu Constantin a jelölt

Féltiz. A karzatok zsufova vannak és a parlament előtti kis térségen tüt sem lehetne leejteni. Egymás után kusznak fel elegáns kocnikon a közéleti méltóságok s a kormánynak azon tagjai, akik nem vettek részt a reggel kilenc óra-
kor megkezdődött bizalmas értekezleten. Ezen az értekezleten Maniu kívül Miha-
halache, Vaida és Junian voltak jelen. A miniszterelnök közölte a kormánynak vezető tagjaival a régensekkel és Má-
ria királynéval folytatott megbeszélései eredményét. Ismertette azokat az oko-
kat, amelyek arra késztették a minisz-
terelnököt, hogy bizonyos alkalmasnak vélt személyek megválasztásától elte-
kintsen és közölte végül, hogy a kor-
mány választása Constantin Sarateanu
semmitőszéki tanácsosnál állapotodott
meg. Szükséges. — mondotta Maniu,
— hogy a régensválasztásnak egy olyan
tagja legyen, aki jogász és aki ismeri
az alkotmányt és az érvényben lévő tör-
vényeket. Ezenkívül oly személyiséget
kell kiválasztanunk a magas régensi
méltóságra, aki számára fedhetetlen ele-
lete, kulturája és pártfölföltsége a
kellő függetlenséget biztosítja.

Ezt a személyt Constantin Salateanu-
nban találtuk meg. Csaknem féltizen-
kettőre járt az idő, midőn a minisz-
teri értekezlet végetért. A képviselő-
ket és szenátorokat becsengették a te-
rembe. A hangulat szinte a pattanásig
feszült és izgalomtel volt. A kor-
mánpárti képviselők és szenátorok még
mindig nem ismerték a megválasztandó
régens személyét. Az ülésterem balol-
dali sarkában a Zsidó Parlamenti Klub
tagjai dr. Fischer Tivadar, dr. Fi-
scher József és Landau képviselő,
valamint dr. Mayer Ebner és dr. Ni-
merower szenátorok folytattak egy-
mással megbeszélést.

Féltizenkettő után néhány perccel
megjelenik a miniszteri padok előtt
Maniu Gyula miniszterelnök. A kor-
mánpárti képviselők és szenátorok fel-
állva, szinte extázisban éljeneztek és
tapsolták Maniut, akinek a szokottnál
is barázdáltabb arcán meglátszottak az
elmúlt napok álmatlan éjszakai és az
átélt izgalom. Maniu mögött bevonul-
nak a kormány összes tagjai is és el-
foglalják helyeiket a miniszteri padon.
Csak Madgearu iparügyi miniszter
hiányzik, akit Londonban ért a régens
halálának tragikus eseménye.

A nemzetgyűlés határozatképes

Pop-Csicsó István kamarai elnök az iz-
galomtól remegő hangon, halálös csendben
nyitja meg a régensválasztó nemzetgyű-
lést. Megállapítja, hogy a parlament tag-
jainak kétharmad része jelen van s így a
nemzetgyűlés az alkotmány értelmében
határozatképes. Ezeket a szavakat az el-
lenzéki padok felé irányítja Pop-Csicsó
kamarai elnök, amelyeken csak Jorga
professzor és Lupu dr. foglaltak ezuttal
helyet. A liberálisok és averszókánusok
hiányoznak, helyeiket a kormánpárti
szenátorok foglalták el.

Zsidó Színház — יידיש טעאטער

Stramer S.

amerikából visszaérkezett társulata
játsszik

Besztercén

Október 10-én

Marosvásárhelyen

Október 14-től 20-ig
a zsidó Kulturházban

Temesváron

Október 22-től a városi színházban

HOTEL METROPOL BUKAREST

A királyi palotával szemben

Modern
komfort

az Új Kelet minden olvasója

Modern
komfort

15% kedvezményt kap a szobaárakban, — ha felmutatja ezt a hirdetést!

Pop-Csicsó István ezután kegyeletes
szavakban parentálta el az elhunyt Buz-
dugan régensét. Történelmi feladat hárul
most a nemzetgyűlésre, — mondotta Pop-
Csicsó István, midőn az alkotmány által
felruházott jogokat gyakorolva, megvá-
lasztja a régensválasztó harmadik tagját,
aki az odaadó hazafiasság és a munka-
szeretet mitaképe volt és akinek fenkölt
gondolkodásmódja csak megbecsülést szer-
zett a régensválasztó intézményének. Fel-
hívja a nemzetgyűlést, emelkedjék az el-
hunyt régens lelkiismeretességének magas-
latára s minden pártszenvédeleket felett
állva, válassza meg Buzdugan utódját.

A pártvezérek elparentálják Buzdugant

Ezután Maniu miniszterelnök emelkedik
szólásra, akit percekig tartó óvációval fog-
ad a parlamenti többség. A miniszter-
elnök hosszú beszédben rajzolja meg az
elhunyt régens portréját, akit a nemzeti
parasztpárti képviselők nevében *Toncescu*
képviselő, majd Jorga professzor parentál-
nak el. Dr. Hans Ottó Roth a német nép
legősintébb részvételének ad kifejezést a
régens halála fölött, gróf *Bethlen György*
a Magyar Párt részéről beszélt. Dr. *Lupu*
bucuztatja el ezután pártja nevében az
elhunytat, majd dr. *Mayer Ebner* szenátor
emelkedik szólásra, aki a zsidó nép mély
gyászának ad kifejezést ama súlyos vesz-
teség felett, amelyet az országnak az igaz-
ságos és bölcs Buzdugan régens halálával
el kell viselnie. Utolsóan *Flueras* szocia-
lista képviselő szólal fel, aki hangoztatja,
hogy a népszuverenitás elvét nem a mo-
narchia, hanem a köztársasági államforma
juttathatja igazán kifejezésre. A szocialista
párt azonban a törvényes keretek között
küzd elvei érvényesüléséért, de meg kell
állapítania, hogy a régensválasztással kap-
csolatosan a kormány nem nyújtott mó-
dot a képviselőknek arra, hogy lelkiismer-
tüket megvizsgálva, választhassák ki azt,
akit a magas méltóságra alkalmasnak tar-
tanak. A szocialista párt parlamenti eszo-
portja nem tartja kielégítőnek azt, hogy
a miniszterelnök egy-két megbeszélést foly-
tatott ebben a kérdésben és lehetetlennek
tartja, hogy szavazatát leadja akkor, ami-
kor esetleg olyan jelöltre van szó, aki
sem a közvélemény, sem a szavazó parla-
menti tagok nem is ismernek. Ezért lelki-
ismeretével összeegyeztethetetlennek tartja,
hogy a szavazásért a felelősséget vállalja
és így a szociáldemokrata párt nem vesz
részt a mai régensválasztáson.

Flueras beszéde után Pop-Csicsó elnök
a nemzetgyűlést egyegyed órára felfüg-
gesztette.

Maniu erélyes replikája a szocialisták republiánus deklarációjára

A szünet elrendelése előtt Maniu mi-
niszterelnök a következőket mondotta
Flueras beszéde, akit csak a szocialisták
tapsoltak meg:

*Amit Flueras képviselő ur mon-
dott az nem egyezik meg a román
nép jellemével és lelkiismeretével és
nem áll összhangban népünk érzüle-
tével. Erre csak az lehet a válaszom:
Eljen a király, éljen a dinasztia, él-
jen a román nép! A képviselők hosz-
szasan tapsolnak és éljenek a királyt
és a dinasztia.*

A szünet alatt a parlament tagjai a
szekciókba vonulnak, ahol megtörténik a
jelölés. A kormánpárti képviselők D. R.
Ioanescu belügyi alminiszter javaslatára
Constantin Saraceanu semmitőszéki taná-
csost jelölték.

A gépirásos szavazócédulákon a követ-
kező sorok olvashatók:
*Constantin C. Sarateanu, consilier la
inalta kurte de casatie.*

Dr. Lupu a következőket jelentette ki
a régensválasztásra vonatkozólag a nem-
zetgyűlésen: Nő jelöltséget nem lehet el-
fogadnunk. A bíróság kebeléből kell vá-
lasztanunk, hogy a megválasztandó bizto-

sítsa a régensválasztásnak ugyanazt a tekin-
télyt, amelyet Buzdugan szerzett neki.

Az V. szekcióban gyűltek össze a par-
lament tagjai, itt a miniszterelnök a kö-
vetkezőket mondotta Sărăteanuról:

Sărăteanu Constantin, a semmitőszék
I. szekciójának elnöke, volt belügy- és
igazságügyminiszter. Ugy Miklós herceg
és Miron Cristea régensek, mint Mária
királyné beleegyeztek és helyeslik Sără-
teanu megválasztását.

Az új régens biográfiája.

Constantin Sărăteanu, az új régens hat-
vanhét éves. Buzeanu született 1862-ben.

Nem voltak büntársai sem felbujtói Vajda belügyminiszter merénylőjének

Szabadon bocsátották Goldenberg apját és a jasi ifjuniók vezetőit

Bucuresti-Bukarest, október 9. Az Új
Kelet tudósítójától. A bukaresti rendőr-
prefektúra nagy apparátussal folytatja a
nyomozást a Vajda belügyminiszter me-
rénylőjének ügyében. Megírta az Új Ke-
let, hogy a bukaresti rendőrprefektúra
ráviratára a jasi rendőrség letartóztatta
Soil Goldenberget, a merénylő apját, akit
azzal vádolnak, hogy ő adta fiának a re-
volvert. Ugyancsak bukaresti utasításra
letartóztatta a jasi rendőrség az ifju-
munkás szervezet öt vezetőjét, akikről
Goldenberg azt állította, hogy velük
együtt határozták el a merényletet.

A bukaresti rendőrprefektúrán elsőnek
Goldenberg apját hallgatták ki, aki el-
mondta, hogy exalált természetű fiával
feszült viszonyban élt, mert az ahelyett,
hogy eredeti pályáján boldogulást keres-
tett volna, általa ismeretlen eszmék ta-

Egyetemi tanulmányainak elvégzése után
belép a bírói karba s a ránciuul-saraj,
majd az argesi törvényszéken tölt be bírói
tisztelet. 1886-ban az ilfovi törvényszék
főügyészévé, 1900-ban a jasi tábla taná-
csosává nevezik ki. Innen a bukaresti táb-
lához helyezik át és 1903-ban igazságügyi
államtikká lép elő. 1905-ben ismét a
bukaresti tábla tanácsosa, majd 1912-ben
ennek elnöke. 1918-ban a német okkupá-
ció ideje alatt a jasi kormány bel- és
igazságügyminiszterévé nevezi ki Ferdinánd
király, mint párton kívül álló sze-
mélyiséget. A békekötés után a legfőbb
semmitőszék tanácsosává nevezik ki, ahol
az első számú tanács elnöki tisztjét töl-
tötte be régenssé váló megválasztásáig.

nulmányozásába merült. A revolver tény-
leg az övé volt és azt fia tudtán kívül
vitte el a házból. Minthogy az öreg Gol-
denberg ártatlansága minden kétséget ki-
záró módon kiderült, szabadon bocsátották.

Ugyancsak szabadon bocsátották a jasi
ifjuniók szervezet letartóztatott veze-
tőit is, akik igazolták, hogy Goldenberget
nem is ismerik, vele soha semmilyen ösz-
szekötésben sem voltak s a merénylő
csak öletszerűen hivatkozott a nevükre.
A rendőrprefektúrán egyre határozottab-
ban alakul ki az a vélemény, hogy Gol-
denberg, aki exalált fantazta, saját ini-
ciatívájából szánta rá magát a merényletre,
nem voltak büntársai és nincsen szó ösz-
szeküvésről. Valószínűnek látszik, hogy
a jasi fiatalember nem egészen normális,
és nincs kizárva, hogy elmeorvosi megfi-
gyelés alá fog kerülni.

Venizelosz Belgrádban újra megismételte, hogy a balkán föderáció eljövetelében nem hisz

Világbéke-kongresszus Athénben

Belgrád, október 9. Megírta az Új Ke-
let, hogy Venizelosz Budapestről Belgrád-
ba utazott, ahol a vasutnál dr. Marinko-
vics külügyminiszter, a görög követ, a görög
kolónia és a jugoszláv görög liga tag-
jai jelentek meg. A görög miniszterelnök
nagy szíveséggel fogadták és vi-
dával köszöntöttek.

Venizelosz a délután folyamán fogadta
a jugoszláv és a külföldi sajtó képviselőit,
akik előtt kijelentette, hogy itteni tar-
tózkodásának semmi politikai célja nincs.
Minthogy haza akar utazni, egy napot
Belgrádban tölt, hogy baráti és udvarias-
sági látogatásokat tegyen.

— Ha időm lenne, szívesen mennék
meg Bécsbe és Bukarestbe, de már tíz
hete nem vagyok az országban és ez bi-
zony hosszú távollét egy kormányfőnök-
től, aki lehetőleg tartózkodjék minél töb-
bet országában.

Egy újságíró megkérdezte, hogyan kell
értelmezni a görög miniszterelnöknek azt
a prágai nyilatkozatát, amely szerint a
balkán föderáció még a távoli jövő kér-
dése.

— Az én nyilatkozatom tisztára gaz-
dasági vonatkozású volt. Az a hitem
ugyanis, hogy ezidőszent egy balkánfö-
deráció gazdasági feltételei meg nem adód-
tak. Én magam arra töreksem, hogy Ju-
goszláviával, Bulgáriával és Törökorszá-
gal gazdasági és arbitrázs szerződéseket
kössék és örömmel látom, hogy mindkét
részről megvan erre a hajlandóság. Én
hajlandó vagyok Bulgáriával, Törökorszá-
gal és Albániával olyan barátsági szerző-
déseket kötni, amilyenek Romániával,
Csehszlovákiával és Jugoszláviával már
fennállanak.

A miniszterelnök ezután rámutatott Gö-
rögország békekívánására. Elmondotta,
hogy értesítést kapott Athénből, ahol vi-
lágbéke-kongresszusra ültek össze a világ-
béke egyesületeinek reprezentánsai. A kon-

gresszust Papanasztasz volt miniszterel-
nök nyitotta meg, aki a görög menekül-
tek példáján demonstrálta a háboru bor-
zalmaikat. A kongresszuson a belga szenátus
másodelnöke, Lafontaine, a francia béke-
egyesületek elnöke és Smith angol képví-
selő is jelen volt. A görög nép békeba-
rátságára mi sem jellemzőbb, — mondotta
a miniszterelnök — hogy Stresemann em-
lékét mélyesges hódolattal és felállással
üdvözölte a kongresszus.

Válságban van Franciaország radikális pártja.

Páris, október 9. Franciaország radiká-
lis szocialista pártja a napokban kongressz-
ust tart Reimsban. A mostani partel-
nök, Daladier kijelentette az avignoni
pártértekezleten, hogy minden körülmé-
nyek között újra jelölteti magát, mert
úgy érzi, hogy nélküle a radikális szocia-
lista párt válságba jut.

Azt hiszik, hogy a reimsi pártkongressz-
us fogja eldönteni a párt további fenn-
maradását. A radikális szocialista párt
ugyanis újabban úgy a szociáldemokraták,
valamint a kommunisták részéről a leg-
élesebb támadásoknak van kitéve és egy
új francia kabinet megalakítása esetén
aligha lehet kombinációba venni a pártot
még abban az esetben is, ha egyébként
megfelelő baloldali kormány alakulna.

A világháború legfenségesebb,
egyben legtragikusabb könyve

LUDWIG RENN

A HÁBORU

Most jelent meg!

ÁRA 204 LEJ

Kapható az ÚJ KELET könyvostályában

A kolo- máram

Cluj-Kolozsvár, október 9. (szóló tudósítójától). Két
tiszt: Iofnescu alezre-
nyos őrnagy állottak
hadbírósként előtt. A
azoknak a nagyszabású
nek, amelyekről egy-
bet cikkezett a román
gaszragu tiszt a már
de recrutare sorozóbiz-
és ilyen minőségben
rosszigetén az 1927
két katonatisztet aza-
zongos összegekkert tö-
alkalmatlanoknak a
különben makkegész-
feljelentésnek általán-
vetkezmenye és Má-
következtében 1928
belül kétszáz részint
részint teljesen fel-
újra soroztak és bevo-

Az it-
A pernek volt egy-
ötli aktualitása. Ez a
kezmenyei ama rende-
is olyan régen bocsátot-
terium, a szigeti, szat-
kolozsvári hadtestekh-
általános sorozási rev-
A felmentő verdiki-
teremt, mert a végső
adódik. A sorozási bi-
tehat nem történt a
nem történt visszaéle-
vizió elrendelésével
büntetni, akiket épe-
zasi bizottsági tagok
lannak.

A vé-
A másik dolog, a
margójjára kell ker-
mélyi jellegű. Talán
ez ügyben szereplő
Georgescu dr., ma-
grambeszédbe illő
szerezte védőbeszédét
ezt az egész epizódot
eme ügyvédi tulkapá-
vételesen nyilvánított
figyelmeztetés, amely
Georgescu Miroea d-
idejében jött. Georg-
heti magának ebből,
ügyvédi szabadságra
a megjegyzéseket, am-
sértik, megfelelőbb
használnia. Az ügy
következő:

A r-
1928 márciusában
királyi biztosa, Terpe-
telen feljelentő levele
szigetről, amelyben k-
ven fiatalember neve-
ket a névtelen felje-
illegális módon ment-
zottságuk alól. Az üg-
referálta a felsőbb ka-
akik ennek hatása
bizottságot küldtek
Máramaroszigeten a

Kétsz-
soroz-
Mindazokat, akiket
tettek a katonai szol-
vagy akik a sorozási
egy évi haladékot,
bizottság elé és orv-
vetették alá. Ennek
hetvenhat haladékot
és negyvenkét véglet-
talember soroztak
val. A sorozás eredi-
maga után vont a
megindított bünygyi-
kerültek a vádlottal
alezredes és dr. Stef-
a sorozóbizottság k-
szerint mind a kettő
álltak Fischmann és
nekkel, akik részül-
tettek.

A kolozsvári hadbíróóság felmentette a máramaroszigeti sorozási bizottság alezredesét és őrnagy-orvosát

A felmentő verdikt maga után kell vonja a sorozási revízió förlését

Cluj-Kolozsvár, október 9. (Az Uj Kelet tudósítójától). Két magasrangú katonatiszt: Inoftescu alezredes és dr. Stefanescu orvos őrnagy állottak tegnap a kolozsvári hadbíróóság előtt. A per maga egyike azoknak a nagyszabású katonai büntügyeknek, amelyekről egy időben talán legtöbbet cikkezett a romániai sajtó. A két magasrangú tiszt a máramaroszigeti Ceroul de recutare sorozóbizottságnak volt tagja és ilyen minőségben ők végezték Máramaroszigeten az 1927 évi sorozásokat. A két katonatisztet azzal vádolták, hogy bizonyos összegekért tömegesen deklaráltak alkalmatlannak a sorozásra jelentkező különböző makkegészséges embereket. A feljelentésnek általános revízió volt a következménye és Máramaroszigeten ennek következtében 1928. márciusában körülbelül kétszáz rászorított haladékat kapott, részint teljesen felmentett fiatalembereket soroztak és bevonnultak.

Az ítélet konzekvenciái

A pernek volt egy különösen szembejövő aktualitása. Ez a per logikus következményei ama rendeletnek, amelyet nem is olyan régen bocsátott ki a hadügyminiszter, a szigeti, nagyváradi és kolozsvári hadtestekhez tartozó vármegyék általános sorozási revíziójáról.

A felmentő verdikt pedig új helyzetet teremt, mert a végső konklúzió önként adódik. A sorozási bizottság nem bűnös, tehát nem történt visszaélés. Ha pedig nem történt visszaélés, egy utólagos revízió elrendelésével nem lehet azokat megbüntetni, akiket éppen a felmentett sorozási bizottsági tagok találtak alkalmatlannak.

A védő izléstelenkedik

A másik dolog, ami ennek az ügynek margójára kell kerüljön, az inkább személyi jellegű. Talán ügyvédi tulkapásból, ez ügyben szereplő egyik védő, Mircea Georgescu dr., majdnem cuzista programbeszédbe illő megjegyzésekkel fűszerezte védőbeszédét. Nem tennék szavát az az egész epizódot, ha Georgescu dr. eme ügyvédi tulkapásai csak egészen kivételesen nyilvánultak volna meg. Az a figyelmeztetés, amelyet Batar generálístól Georgescu Mircea dr. kapott, azonban idejében jött. Georgescu dr. megjegyezheti magának ebből, hogy van határa az ügyvédi szabadságnak is és főleg azokat a megjegyzéseket, amelyek már a jóízűséget, megfelelőbb alkalmakkor kell felhasználnia. Az ügy maga különben a következő:

A névtelen feljelentés

1928. márciusában a hadbíróóság vezető királyi biztosa, Terpu alezredes, egy névtelen feljelentő levelet kapott Máramaroszigetről, amelyben körülbelül kétszázötven fiatalember neve volt felemlítve, akiket a névtelen feljelentő adatai szerint, illegális módon mentettek fel hadkötelezettségük alól. Az ügyet Terpu alezredes referálta a felsőbb katonai hatóságoknak, akik ennek hatása alatt egy revíziós bizottságot küldtek ki és elrendelték Máramaroszigeten a katonai revíziót.

Kétszáz két fiatalembert soroztak be

Mindazokat, akiket véglegesen felmenttek a katonai szolgálat teljesítése alól, vagy akik a sorozási bizottságtól kaptak egy évi haladékat, beidéztek a sorozási bizottság elé és orvosi felülvizsgálatnak vetették alá. Ennek eredményeként százhatvenhat haladékat kapott fiatalembert és negyvenkét véglegesen felmentett fiatalembert soroztak be a revízió alkalmával. A sorozás eredménye természetesen maga után vonta a sorozóbizottság ellen megindított büntügyi vizsgálatot is és így kerültek a vádlottak padjára Inoftescu alezredes és dr. Stefanescu orvos-őrnagy, a sorozóbizottság két tagja. A vádirat szerint mind a kettőnek összeköttetésben álltak Fischmann és Stren nevezetű egyénnel, akik résztvették klienseket szállítottak.

A vádlottak tagadják a terhelőkre rótt cselekményt.

Batar tábornok a hadbíróóság elnöke, a vádirat felolvasása után elrendeli a vádlottak kihallgatását. Mindketten kijelentik, hogy a terhelőkre rótt bűncselekményt nem ismerik el. A felsőbb rendeltet megindult katonai revízió eredménye, véleményük szerint, egyáltalán nem tekinthető terhelő körülménynek az ellenük megindított bűnperben. Beterjesztének egy számszerű kimutatást a revízió eredményéről és hivatalos adatokkal bizonyítják, hogy az előző sorozás alkalmával kifejtett munkásságukat teljes mértékben igazolja. A revízió alkalmával hetvenkét teljesen felmentett egyént vizsgáltak felül. Ezek közül negyvenkettőt találtak alkalmatlannak. Ezek közül is azonban huszonhatot csak papíron soroztak be, mivel a névre szóló idéző kiképzése után nem jelentek meg a sorozáson. Legnagyobb része ezeknek meg is halt. Hetvenkét felmentett egyént tehát összesen huszonhatot soroztak be ténylegesen, ezek közül is azonban kilencet utólagosan kellett reformálni.

A nagy bűnper tehát ebből a szempontból a neveltségességig összezsugorodott. Ami a százhatvenhat haladékat kapott fiatalember besorozását illeti, ez nem bizonyítja azt, hogy a sorozási bizottság nem járt volna el teljes lelkiismeretességgel. A revízió a sorozás után tíz hónap-

pal történt. A katonai regulament szerint az egy évi haladékat éppen azért adják, hogy a sorozásra jelentkezett fiatalember az alatt az év alatt erősödjön meg, így tehát azon, hogy tíz hónap alatt az előbbi sorozás alkalmával haladékat kapott fiatalembereknek az ötven százalékát a revízió-bizottság alkalmatlannak találta, abszolúte nem bizonyít a sorozó-bizottság tagjai ellen.

A koronatanu vallomása

Ezek után a vád koronatanujának, Kóra Istvánnak a kihallgatására került a sor. Kóra a sorozó bizottságban mint jegyző működött s Berindei ezredes előtt, akit a büntügyi vizsgálat levezetésére delegáltak, ő tette a legterhelőbb vallomást. Nem állítja azt, hogy valaha is konkrét adat jutott volna birtokába arról, hogy a két vádlott pénzért akár egy évi, vagy végleges haladékat adott volna a sorozásra jelentkezőeknek. Tudja azonban, hogy a két vádlott állandó összeköttetéseket tartott fenn Fischmann és Stern szigeti lakókkal, akikről egész szigeten tudták azt, hogy hivatásszerűen foglalkoznak katonai kijárással. A vád következő tanuja Miere János tisztiszolga, aki nagyjában ugyanazt vallotta, mint az előbbi tanu, hozzátéve azt, hogy egyszer megleste fölöttesét, amint az ezredorvossal és egyik zsidóval bezárkózott a szobába és az ablakon keresztül látta, amint a pénzen osztzkodtak.

SELECT MOZGÓ Ma premier
Billie Dove
közismert művésznő
Follies Bergere lánya
ragyogó filmében
Monopol Erolfilm

URANIA Szenzációs Premier
Mimy Bellami
bűnpere
izgalmas bűnügyi dráma. Főszerepben
LEATRICE JOY
BETTY BRONSON
Monopol Metro-Goldwin film

Elrendelik a zárt tárgyalást.

Délután a védelem tanuit hallgatták ki, közöttük Marossin orvos-tábornokot, akitől a védelem főleg abban az irányban kért felvilágosítást, hogy megeshetik-e az, hogy hetvenhat eset közül, figyelembe véve azokat a meglehetősen primitív orvosi segédesszüköket, amelyek fölött a katonai orvos a sorozások alkalmával rendelkezik, tizenhat esetben tévesen konstatáljon. A generális igenlő választ ad. Kihallgatták még Inoftescu Florea ezredet, Giusca George ezredet, akik szintén a vádlottakra nézve kedvező vallomást tesznek. Külön érdekessége volt a tárgyalásnak Naghin ezredes kihallgatása, aki annak a sorozási bizottságnak volt az elnöke, amelynek a két vádlott is tagja volt. Naghin ezredes már az előzetes vizsgálat is igazolta és így ő ebben az ügyben csak mint tanu szerepelt. Naghin ezredes a védő kérdésére elmondja, hogy az általa lefolytatott házivizsgálat alkalmával neki az volt az impressziója, hogy valakinek érdekében állt ennek a bűnténynek a szcenírozása.

Védő: Az az impresszióm, hogy Naghin ezredes olyan adatok birtokában van, amelyeket csak zárt tárgyaláson tudna kifejteni. Kérem a hadbíróóságot, hogy zárt tárgyalást rendeljen el.

Az elnök a védelem kérdésének eleget is tesz és Naghin ezredes kihallgatása ettől kezdve zárt ajtók mellett folyik. Behívják a vád koronatanuját Kóra sorozási bizottsági jegyzőt is, majd újból elrendelik a nyílt tárgyalást.

Az ügyész is felmentő verdiktet kér.

Az elnök Terpu alezredes királyi főhadbírnak adja meg a szót. Terpu rövid mondatokban bejelenti, hogy a két magasrangú tiszt felmentését kéri, mivel a tárgyalások folyamán semmi

terhelő adat ellenük nem merült.

Azután Mircea Georgescu dr. emelkedik szólásra. Kijelenti, hogy mindentől eltekintve, nem is csoda, hogy azokat a zsidó fiatalembereket, akikre a vád támaszkodik, nem sorozták be, mert hiszen az embert undor fogja el, ha látja azt a szigeti zsidó csöcselét. Ebben a tenorban akarja folytatni védőbeszédét, de Batar generális, a tanács elnöke, félbeszakítja:

Kérem tartózkodjon az ilyen aposztrofálásoktól, a zsidók éppen olyan emberek, mint bárki más és általában kérem, a zsidókra vonatkozó fejezetet védőbeszédéből kapcsolja ki.

A hadbíróóság ezután ítélethozatalra vonul vissza és felmentő verdiktet hoz.

Ma perfektuálják a Kreditanstalt és a Bodenkredit fuzióját

Bécs, október 9. Schober kancellárnál tegnap este érkekezett volt, amelyen megjelentek a Kreditanstalt vezetői is és bejelentették, hogy az intézet legfőbb végrehajtó bizottsága délutáni ülésén felhatalmazást adott az igazgatótanácsnak a Bodenkreditanstalttal való fuzió szerződés megkötésére. A fuzió előfeltételei így adva vannak s az igazgatótanács a perfektuálást csütörtökön a közgyűlésen indítványozni fogja.

Kizárt egy városi tanácsost tagjai sorából a francia kommunista párt. Párisból jelentik: A francia kommunista párt kizárta tagjai sorából Ladzest denise-i városi tanácsost, aki ausztriai és magyarországi tanulmányuton részt vett, holott ezt a párt eltiltotta.

Az osztrák szociáldemokrata párt kongresszusa. Bécsből jelentik: Az osztrák szociáldemokrata párt kongresszusa tegnap vette kezdetét. A kongresszuson Seitz polgármester hosszabb expozét mondott.

Értesítés!

A híres

„Három korona”
selyemha risnya

gyár az őszi és téli szezonra

„Három korona”
cérna harisnyát

dobott a piacra. Ennek a harisnyának megvan minden kívánt tulajdonsága. Kielégít minden modern igényt elegancia és finomság tekintetében és rendkívül rugalmas lévén a láb minden formájához teljesen hozzásimul.

A

„Három korona”
cérna harisnya

az igazi higiénikus harisnya és

a legkiválóbb külföldi

orvosi tekintélyek

igazolták, hogy ez a harisnya

megóv a közszyéntől, reumától.

Raphael Schermann

negyvennyolc órával Stresemann

halála előtt megjósolta

a katasztrófát

Berlin, október 9. Egy berlini újságíró, aki személyesen ismerte Stresemant, a következőkben számol be a nagy német államférfiu utolsó nyilvános szerepléséről: A nyomozó aggodalom, mely mindannyiunkra nehezedett, éppen a Stresemann halála előtti napokban engedett valamelyest.

A sorsdöntő órákban talán csak egy férfi volt Berlinben, aki a fenyegető katasztrófát előre látta: Raphael Schermann, az ismert grafológus, akinek azonban sajnos nem állott módjában, hogy négy-szemközt beszéljen a miniszterrel és talán az utolsó alkalomban megmentse. Éppen a birodalmi gyűlés épületéből jöttem — meséli az újságíró — ahol közvetlen közelről láttam és halottam Stresemant, aki a legsúlyosabb belpolitikai válság idején is bizakodó volt. Utközben hazafelé folyton lelki szemeim előtt állott a miniszter halálsápadt arca és megtört alakja. Betértem egy kávéháza. Gondolataimból egy hang, Schermann hangja riasztott fel, Schermann minden körülmény közt optimista, mert tudja, hogy az életet egyedül az optimizmus teszi elviselhetővé. Sohasem láttam még oly sápadtan és nyomott hangulatban. Homlokomról olvassa gondolataimat. Nem csodálkozom efelett, mert már megszoktam ezt Schermanntól. „Stresemann — mondja aggódva — rossz borbén van... „Állapota jelentékenyen javult — feleltem. — Nem olvasta ön a legutóbbi orvosi jelentéseket? A miniszter visszanyerte munkabírását. Éppen e pillanatban váltottam vele néhány szót a birodalmi gyűlésben. Mindannyian megkönnyebbültünk... Schermann félrevon egy sarokba és remegve mondja egészen halkán: „Most éli utolsó napjait. Olvastam, hogy könnyebben megbetegedett és egészségi állapota ismét helyreállott és azután megnéztem irását... „Nem gondolja ön, hogy a minisztert rá lehetne arra bírni, hogy azonnal megszakítsa a munkát? Nincs egy perc veszteni való idő sem. Ha még egyszer elmegy a birodalmi gyűlésre, menthetetlenül elveszett. Éppen e pillanatban néztem meg az irását... Schermann nem ismerte jól Stresemant, mert különben tudnia kellett volna, hogy a miniszter minden kívülről jövő befolyást erőlyesen visszautasított volna. A nagy német államférfiu még egyszer elment a birodalmi gyűlésre — életében utoljára.

Megkezdődtek a svéd-német kereskedelmi tárgyalások. Stockholmból jelentik: Az új német-svéd kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalások ma a svéd fővárosban megkezdődtek. A német delegáció arra törekszik, hogy az új szerződés keretében megfelelően biztosítsa a német mezőgazdaság érdekeit.

1929 október 10

ának elvégzése után a ránnicul-sárat...
széken tölt be bíró...
ilfői törvényszék...
a jasi tábla taná...
men a bukaresti táb...
1903-ban igazságügy...
1905-ben ismét a...
sosa, majd 1912-be...
an a német okkupá...
kormány bel- és...
nevezi ki Ferdi...
arton kívül álló sze...
vé után a legfőbb...
vá nevezik ki, ahol...
elnöki tisztjét töl...
megválasztásáig.

felbujmerény-

unkások vezetőit

t. A revolver tény...
fia tudtán kívül...
thogy az öreg Gol...
minden kétséget ki...
abadon bocsátották...
bocsátották a jasi...
letartóztatott veze...
hogy Goldenberget...
oha semmilyen ösz...
tak s a merénylő...
között a nevékre...
egyre határozottab...
meny, hogy Gol...
antazta. saját ini...
nagát a merényltre...
és nincsen szó ösz...
űnek látszik, hogy...
egészen normális...
elmeorvosi megfi...

megismé- ő eljove-

a volt miniszterel...
a görög menekül...
álta a háboru bor...
na a belga szenátus...
e, a francia béke...
smith angol képvis...
örög nép békeba...
zobb, — mondotta...
y Stresemann em...
ttal és felállással

franciaország

partja.
franciaország radik...
pokban kongressz...
szociálista párt...
mozgani partel...
ette az avignoni...
minden körülmé...
eti magát, mert...
a radikális szociá...

msi pártkongressz

árt további fenn...
szociálista párt...
szociáldemokraták...
k részéről a leg...
an kitéve és egy...
galakítása esetén...
ba venni a pártot...
ha egyébként...
ány alakulna.

LABORU

nt meg!
LEJ
könyvosztályában

A teljes őszinteség jegyében folynak a tárgyalások Hoover és MacDonald között

Franciaország és Japán is megkapta a leszerelési konferenciára szóló meghívókat

Washington, október 9. Hoover és MacDonald tárgyalásai továbbra is barátságos mederben és teljes loyaltással folynak. Egyik fél sem titkolja el a másik elől semmit. Hoover hangsúlyozta az amerikai sajtó barátságos magatartását az amerikai-angol tárgyalásokkal szemben.

Macdonald és leánya tegnap a Fehér Házból átköltözött a washingtoni angol nagykövetségre.

Macdonald holnapi philadelphiai útja előtt még egyszer találkozik Hooverrel, mely alkalommal megbeszéli a közösen kiadandó új nyilatkozat szövegét. Philadelphiai útja után Macdonald Newyorkba is ellátogat.

Franciaország elfogadja a meghívást

Páris, október 9. Az angol kormány tengerészeti konferenciára szóló meghívója a késő esti órákban érkezett meg a francia fővárosba s ezért illetékes helyen még nem foglaltak állást a kérdésben. A reg-

geli lapok szerint a meghívó kedvező benyomást keltett, mert hangsúlyozza azt a reménységet, hogy a konferencia meg fogja könnyíteni a népszövetségi leszerelési bizottság tárgyalásait és a majdan összehívandó általános leszerelési értekezlet munkáját.

Ma a késő esti órákban a kormány minisztertanácsot tart, amelyen foglalkoznak a londoni tengerészeti konferenciára szóló angol meghívóval.

Politikai körökben bizonyosra veszik, hogy a kormány a meghívás elfogadása mellett fog dönteni s egy héten belül elküldi az angol Foreign Office-nak Franciaország választát, de ebben a választásjegyzékben egyúttal le fogja szögezni a francia tengerészeti álláspontot.

A japán kormány álláspontja.

London, október 9. Tokiói jelentés szerint a japán minisztertanács pénteken foglalkozik a tengeri leszerelési konferenciára kiküldött angol meghívóval. A küldendő

válasz szövegét a minisztertanácsban készítik el s az ülés után azonnal átadják a tokiói angol követnek.

Politikai körökben úgy tudják, hogy a kormány elfogadja a meghívást, de közölni fogja fentartásait.

Az Asahi Shimbun c. napilap a közvélemény azon óhaját tolmácsolja a japán kormányban, hogy a meghívást el kell fogadnia. A lap azon reményének ad kifejezést, hogy Francia- és Olaszország szintén honorálni fogja Anglia és Amerika fáradozásait a tengeri leszerelés érdekében és meg fognak jelenni a londoni leszerelési konferencián.

A Daily Telegraph szerint, ha a londoni tengeri leszerelési konferencia a kívánt eredménnyel zárul és a hatalmak nem fognak építeni új csatahajókat 1936-ig, ez az angol költségvetésben legalább hetven millió font sterling megtakarítást jelent csak e rövid hat év alatt, mely összeg még a hatalmas költségvetéssel dolgozó Angliában sem kicsinyelhető tétel.

Éles kampány indult meg Spanyolországban a diktatura ellen

A madridi ügyvédi kamara száműzött politikusokat választott meg a nemzetgyűlésbe

Madrid, október 9. Spanyolországban nagy feltűnést keltett, hogy a Valladolid egyetemén a nemzetgyűlésbe Unamunot választották meg, a diktatura legélesebb ellenzőjét. Unamuno azelőtt Szalamauka egyetemének rektora volt. A minisztertanács ezt a választást érvénytelennek minősítette azzal az indoklással, hogy Unamuno ezidő szerint nem tartozik egyetlen spanyol egyetem kötelékébe sem. Walla-

dolid egyetemétől pedig megvonták azt a jogot, hogy Unamuno helyébe más delegátust jelöljön.

A madridi ügyvédi kamara szintén élesen állást foglalt a diktatura ellen és a nemzetgyűlésbe Sanchez Guerrát, a konzervatív ellenzék vezetőjét és két republikánust: Albát és Ortegay Gasset választotta meg. Mind a három évek óta már emigrációban él. A választás Madrid-

ban óriási feltűnést keltett.

Primo de Rivera a sajtóban a madridi ügyvédi kamara választásáról élesen nyilatkozott. Kijelentette, hogy Spanyolország intellektuális rétege politikailag még mindig meg vannak fertőzve és a közvéleménnyel állandó ellenkezésben vannak.

Megkezdődtek az antiszemita botrányok a budapesti egyetemen

Budapest, október 9. (Az Uj Kelet tudósítójától). A budapesti egyetemen megkezdődtek az előadások és ezzel egyidejűleg kezdetét vették az antiszemita agitációk is, amelyek kedden nyílt botrányokba robbantak ki. Már szombatón látóhangú röpiratokat terjesztettek az antiszemita hallgatók a következő felirással: „Ismerd-e Hirig Simon?” „Éljen az arab Hirig Simon!”

Kedden délután a budapesti főiskolai hallgatók jobboldali csoportja újból kísérleteket tett arra, hogy kiprovokálja azokat a heccek és verekedéseket, amelyek éveken keresztül több alkalommal felborították az egyetem rendjét.

A keddi antiszemita tüntetéseket bizalmas értekezlet előzte meg, amelyen az egyetemi hallgatóknak csoportja elhatározta, hogy az egyetemre ujonnan fölvetett zsidó egyetemi hallgatókat részint eltanácsolják, részint kikergetik az egyetemről. A tüntetést szervezők határozatáról értesültek az egyetemen jőzőn és dolgozni akaró diákjai, akik nyomban tiltakoztak az ellen, hogy újabb botrányokkal zavarják meg a tanítás rendjét és veszélyeztessék az egyetem nehezen konszolidálódó békéjét.

A megszerzett tüntetés kedden a csészeti fakultáson Buchböck tanár kémiái órája után robbant ki. Néhány egyetemi hallgató sértegető megjegyzéseket tett a folyosón álldogáló zsidó egyetemi hallgatókra. A megtámadott hallgatók, látva, hogy többen csatlakoznak a tüntetőkhöz, elhagyták az épü-

letet és lementek a Trefort utcába. Itt is összeverődött egy kisebb tüntető csoport, amely becsmérlő kiáltásokkal fenyegetve közeledett a zsidó egyetemi hallgatók felé, akik erre az egyetem kertjéből is elmentek. Ugyancsak kedden délelőtt a jogi karon is megpróbáltak a tüntetők az eltanácsolásokkal és gyalázkodó hangú röpcédulákat osztogattak. A zsidóvallású egye-

temi hallgatók, hogy elkerüljék az inzultusokat, kedden reggel már nem is jelentek meg az előadásokon. Időközben azonban értesültek arról, hogy Tomcsányi Mór professzor és több tanár katalógust fog olvasni. Erre mégis elhatározták, hogy bemennek az egyetemre. A zsidó diákokat, amikor a központi egyetem épületébe beléptek, kisebb tüntető csoport fenyegetve fo-

DEUTSCHER BOTE

NYOMDA

T minden nemű könyvnyomdai nyomtatványokat a legművésziességekben és a legolcsóbb kivitelben, úgymint: könyvek, folyóiratok, zárszámadások, levélpapírok, körlevelek, falragaszok, röpcédulák, névjegyeket, stb. stb. a leggyorsabban

CLUJ,
STRADA BARON
L. POP 10.
TEL. 187.

KÉSZIT

gadta és megakadályozta, hogy bemehessenek a tantermekbe. Komoly ösztetüzésre csak azért nem került a sor, mert a zsidó hallgatók elhagyták az egyetem épületét.

Hasonló jelenetek játszódtak le az orvosi karon és az Anatómiai Intézetben is. Röpcédulákat osztogattak, amelyeken azt hirdetik, hogy a napokban megkezdik a harcot a numerus clausus védelmében. Ez azt jelentené, hogy az egyetemekben még meg nem felelt antiszemita tüntetők a komoly munka helyett néhány védtelen társuknak az inzultálásával akarnak feltűnni.

Már 20.000
kötet magyar, német,
román francia és angol
könyv között válogathatnak

„DANTE“

kölcsönkönyvtár olvasói.

az „Uj Kelet” előfizetői

ezen hatalmas kölcsönkönyvtári anyagot igénybe vehetik és a havi 60 lejes előfizetési díj helyett csupán 40 lejt kell fizetniük egy hónapra, amiért olvashatják a világirodalom leghíresebb íróinak műveit, a külföldi, vagy erdélyi könyvpiac legújabb szenzációit, a klasszikus irodalom legkiválóbb remekét. A könyvek korlátlanul cserélhetők. Nagy-Rómánia minden részére naponta postán továbbítjuk a kölcsönkönyveket 50 százalékkal redukált postai tarifa mellett.

Prospektus ingyen.
„Dante” kölcsönkönyvtár
Cluj Strada Jorga (Jókai-utca) 5. szám.

Financirozó

társat, esetleg társakat keresek legalább másfél-millió lej tőkével, komoly, nagy konjunkturájú igen magas jövedelmet biztosító, kockázatmentes üzlethez. Ajánlatokat „HIERONYMUS” jellegre a kiadóhivatalba kérek.

Lord Beaconsfield — a zsidó író.

Április 19-ike nemzeti ünnepe Angliának: a primrose day, a sárga kankalinos napja. Egy szefárd zsidó, Benjamin D'Israeli a sárga folt örök szimbólumát azt az egyszerű mezei virágot választotta kedvenc virágul. De ebből a zsidóból: Lord Beaconsfield lett és ezt a sárga virágot, a kankalint április 19-én százezrek és száz-ezrek tűzik ki gomblyukukba, hogy ezzel a legnagyobb angol államférfiura, Lord Beaconsfieldre emlékezzenek.

De a sárga virág foltja nemcsak a nagy angol államférfiura emlékeztet, de arra a zsidó regényíróra is, arra a Benjamin D'Israelire is, aki sohase tagadta meg magát, sohase tagadta meg a zsidóságát sem az angol parlamentben, sem pedig az irodalom porondján.

D'Israeli két, hatalmas, zsidótárgy regényt írt, de alig van olyan írása, melynek zsidó hőse ne lenne. Az első zsidó regényének ihletét D'Israeli ott merítette a Szentföldön, ahova hívő lélekkel elzarándokolt. Regényének hőse: a „galut hercege”, ama híres David Alroy, aki a XII. század elején fel akarta lépét szabaddítani a török járom alól, hogy újra felépíthesse a szent várost.

A magyar olvasók még nem ismerték D'Israelit, aki írónak se kisebb, mint államférfiúnak, zsidónak se kevesebb, mint angol lordnak.

Magyar nyelven most jelent meg az első D'Israeli könyv, a Menorah-könyvek sorozatában: az Alroy. Helyes volt ezt a könyvet elsőnek kiválasztani. Mert David Alroy, a zsidó messiás regénye, egy kissé minden zsidó, minden ember regénye is, aki szebb, igazabb jövőre vágyik.

Salom S
Re

Mindez újra

jemen, amikor

Ki akartam

egy szót akart

aki mellettem

tette a kezét és

Feleségem jött

gyobb és nagy

a rendő-autó

a soffitöré szőlő

A rendőr nem

a számat fogta

csak egy szót

hez. Egy ideig

kodott a feleség

san feltápázkó

ladt. Hangosan

a járókelők fig

Az autó sebét

ültem és néztem

sírása és kétség

gasból. Összetű

Az én álmom,

nosz kéz által

tem a valóságra

követ meg: „C

„Jaj nekem, jaj

lem?”... „Mien

meg az Isten?”

Nem válaszolt

a rendőr kezét.

fulldoklik és ő

érés vett erőt

könyörögtem, h

marább tűnjön

jam már azokat

tört dobnak szív

bet ejtenek rajt

És az, amire

kvizió és a le

nem lett volna

ségem kétségbe

bármennyire is

hogy a „Rend

ne vegyék észre

hogy könny csor

Óh, ezek az ass

pesek! Nem aka

Judith, egy Deb

huzza kebeléből

nyujtja a férjéne

férjem-uram, ne

közöttük Episár

ólte magát, csak

titkot, amikor

Nincs, nincs!

A nagy vi

talált vissz

sz envedései

Petlj

Az autó megá

állottunk, ott, a

szár és a két titk

tórol engem meg

jára bíztak. Néha

szállodából és fag

latom nagyon de

választalom a ké

len:

— Petljura feles

Salom Schwarcbart naplója

Rendőrok között Petljuru tábornok hazájában

Mindaz újra keresztül cikkázott a fejemen, amikor a feleségem meglátta. Ki akartam nyujtani feléje a kezem, egy szót akartam szólni, de a titkár, aki mellettem ült, hirtelen szájamra tette a kezét és nem engedett beszélni. Feleségem jajveszékeltése mind nagyobb és nagyobb lett és erővel ráállott a rendőr-autó lépcsőjére. A komiszár a soffőre szolt, hogy hajtson sebese. A rendőr nem hagyott el és folyton a számat fogta. Nem engedte, hogy csak egy szót is szóljak a feleségemhez. Egy ideig az autó ajtóba kapaszkodott a feleségem, azután leesett, lassan feltápásködött és újra utánunk szaladt. Hangosan sirt és így magára hívta a járőrököt figyelmét.

Az autó sebessen robogott. Letörténültem és néztem a feleségemet. Az ő sírása és kétségbeesése lerántott a magasból. Összetörtnek éreztem magam. Az én álmom, amelyben lebegtem, gonosz kéz által el lett szakítva. Ráéreztem a valóságra. Feleségem jajkiáltása követ még: „Gewald, mit csináltál?” „Jaj nekem, jaj nekem!” „Mi lesz velem?” „... Miért büntetett engem úgy meg az Isten?”...

Egy könyccsepp.

Nem válaszolhatom: arcomon éreztem a rendőr kezét... Az egész világ vérben fülldöklök és ő magára gondol... Fájó érzés vett erőt rajtam és magamban könyörögtem, hogy az autó minél hamarabb tűnjön el velem, hogy ne halljam már azokat a hangokat, amelyek tört döbnak szívembe és rettenetes sebet ejtenek rajta.

És az, amire a legkegyetlenebb inkvizíció és a legrettenetesebb kinpád nem lett volna képes, azt elérte feleségem kétségbeesett jajveszékeltése. S bármennyire is túrtöttem magam, hogy a „Rend és a Törvény” emberei ne vegyék észre gyengémet, éreztem, hogy könny csordul ki a szememből... Óh, ezek az asszonyok, mire nem képesek! Nem akad már közöttük egy Judith, egy Debóra, egy Arria, aki kihúzza kebeléből a vérző kardot és átnyujtja a férjének a szavakkal: „Nem, férjem-uram, nem fáj”... Nincs már közöttük Episzemes, aki inkább megölte magát, csak hogy el ne árulja a titkot, amikor kinpádra feszítik... Nincs, nincs!

A nagy világtragédia nem talált visszhangra. A milliók szenvedései elsápadtak itt.

Petljura házához vezetnek.

Az autó megállott. Egy hotel előtt állottunk, ott, ahol „ő” lakott. A komiszár és a két titkár leszállottak az autóról, engem meg a rendőroriás gondjára bíztak. Néhány riporter jött ki a szállodából és faggatni kezdtek. Hangu latom nagyon deprimált volt és nem válaszoltam a kérdezősködőknek.

Az egyik újságíró megszólal hirtelen: — Petljura felesége azt mondja, hogy férje nem is volt antiszemita. Ellenkezőleg, nagyrabecsülte a zsidókat és barátjuk volt.

— Ha volna még egy néhány ilyen barátunk — mondom — és nagyrabecsülők, akkor a zsidó népből már rég himnódó se maradt volna.

Mosolyogtak. Látták, hogy nem vagyok egy hosszabb diszkurzusra hangolva. Magamra hagytak.

A komiszár és segítőtársai visszajöttek, az egyik mondott valamit a soffő fölébe és elindultunk.

— Oh, kellemetlen perszóna ez az asszony — mondja a komiszár kíséretének — észrevettétek, hogyan viselkedik? hogy fogadott bennünket?

Éreztem, hogy mondanom kell valamit:

— Nem-e gondolja most is, hogy a régi jó idők vannak... Ukrajnában?...

— Ne mérgeledjön — mondja a komiszár — ez már a mi dolgunk, bizza azt csak miránk...

Az én lakásomon

Észrevettem, hogy az autó a Le Rakket uccának hajt: — Az én lakásomra megyünk — gondoltam.

Megkértem önt, komiszár ur. — szoltam, — hogy nyugtassa meg a feleségemet. Hiszen ön megérti helyzetemet. Férfiak még megértik egymást. Megbarátkoznak az eseménnyel, nyugodtan várják annak következményeit és napirendre térnek a dolog fölött. Nőknél viszont ez roppant nehéz. Nem tűröm a női sírást. Hiszem, hogy komiszár ur megértett, nem-de?

A komiszár hallgatott egy pillanatra.

— Jól van — szolt azután, — de az egész idő alatt csak franciául beszélhet. Mondja meg a feleségének, hogy ne csapjon lármát és ne csödütsen ide tömeget. En is azon leszek, hogy megnyugtassam. En se szeretem a zajt.

— Szegény asszony, — mondom. — Hiszen ő semminek sem oka. Ő eről egyáltalán semmit sem tudott.

Nem lehet az asszony sírást elkerülni

Lakásom előtt állottunk meg és gyorsan bementünk, hogy kikerüljünk a tolongást. Az uccán már kezdtek csödülni az emberek. Kértem a feleségem, hogy túrtöttesse magát, de nem volt képes erre.

A komiszár végignézte az összes okmányokat és iratokat, amit ott talált, és magához vett mindent, amiről csak sejtette, hogy egy kis fényt fog vetni az én lépéseimre.

Amikor már az autóból ültünk, odaszaladt az én kedvenc kutyám, „Cerber”. Játzadóva az uccán megérezte az én ottlételemet és villámgyorsan odaszaladt és beugrott az autóból. Ugrált, nyalogatott. Négy lábú barátom, ugylátszik, megérezte, hogy itt történt valami. Nekem úgy tűnt, hogy az én szenvedésemet kiolvasom az ő hűséges szeméből. Nehezen lehetett lekergetni az autóból. De azután sem tágtított: utánaszaladt az autónak, szűkölt, vonított és mindenképpen hozzám akart jönni. Fájó nekem, hogy nem vehetem magamhoz és lehunytam szemem, hogy ne lássam sírását. De a kíváncsi uccatömeget se akartam látni.

— Barátom, — gondoltam magamban. — inkább vagyok veled a pokolba, mint mással a menyországban”. — Csak amikor a komiszár közölte velem, hogy a kutya már visszafordult, nyugodtam meg.

— Hogy tetszik ez nektek — kérdi a komiszár a többiektől, — néhány öregasszony eljött hozzám és megkért, hogy bocsássam szabadon. „Hagyja el, hagyja el” könyörögtek. „Ő ártatlan”, „ő egy csendes, jó ember”, „hagyja el”, „mindnyájan ismerjük őt”.

A sötét pincében

Az autó újra megállott a komiszáriátus előtt. Egy sereg újságíró vett körül minden oldalról és úgy néztek rám, mintha legalább is a Marsból jöttem volna. Megint jegyzőkönyvet vettem fel, de most már a titkár írta és mondhatom, elég gyorsan ment. A komiszár kiadta a parancsot, hogy vezessenek az őrségre. Két rendőr vezetett. — „jobbnál Micháél és balonnál Gábríél”; a „krisme-lájnolás”-tól is megszabadultam. Az őrség meglehetősen messze volt a komiszáriától. Első meglepetésem az a rettenetes izzadság-szag és a kaszárnya szellem volt.

„Kollégák” között

Durva hangok és nagy, kövér pofák vettek körül minden oldalról.

Fordította: Schön Dezső

— Hogy vagy kollega? — kérdi az egyik.

— Jól tudsz löni? — kérdi a másik, — majd megmutatják neked, — mutatóujját végighuzza a nyakán, — lefejeznek bajtárs.

— Ha lefejeznek, akkor le leszek fejezve! — válaszolok hidegen.

Kikutatták minden zsebetem, feltettek még néhány formális kérdést és néhány perc leforgása alatt egy füladtlevégőjű, sötét pincében találtam magam... És mögöttem borzasztó zajjal becsapódott egy sulyos vasajtó...

Vége! Vége-valahára már egyedül vagyok! Atestem a gyöttrő kérdéseken, a vexaturákon, a tömeg sulyos tekintetén, a rendőrségen, mindenben, — átestem! Most már egyedül vagyok a poros, sötét pincében, s ez a pince mégis olyan

számomra, mint a megváltás. Mit akarok egyebet? Semmit se kívánok! Csak egyedül legyek... egyedül...

De nem sokáig pihenhettem. Minden percben jött valaki a rácsához, minden percben jött egy-egy rendőr és kikérdezett; mind új arcom és mindenki azt az unalmas kérdést teszi fel: „hogyan van?”

— Nagyon jól — válaszolok, — de ezt a pár szót annyiszor átismételné szintén már nehezemre esik. Enerváltak érzem magam és egy sarokba húzódom, hogy senki se lásson. Ekkor minden percben nyitották az ajtót és bejöttek a cellámba. Annál rosszabb!

Kinszenvedésemnek még nem volt vége. Néhányan bejöttek hozzám és megmutatták a lapok legutolsó rendkívüli kiadásait. A lapok közölték az én képmemet és a Petljura képét. Néhányan durván kérdezősködtek és a legcinikusabb hangon beszéltek hozzám, mások meg sajnáltak.

Néhányszor még elvezettek a komiszáriátushoz és ez a hosszú ut végig a bulvárdokkon nagyon megkínzott. Az éjszakát valóságos gyönyörrel élveztem. A nappali szenvedések megváltója volt számomra.

A párisi szovjetkövetség büntetőügyi feljelentést tett követségi tanácsosa ellen

A Bessedovsky-ügy hullámai „Akik a forradalmi állapotokat akarja állandósítani, az legnagyobb ellensége a munkáskormányknak”

Páris, október 9. A sajtót még mindig igen élénken foglalkoztatja a párisi szovjetkövetség Bessedovsky-botránya. A mai reggeli lapok is hosszú tudósításokat közölnek az ügy további fejleményeiről. A Matin szerint a nagykövetségen tegnap este hosszabb megbeszélés folyt, amelyen elhatározták, hogy a francia hatóságok előtt bünpert tesznek folyamatba sikkasztás és hűtlen kezelés vádja miatt a magáról megfélekedezett Bessedovski ellen.

Reissmann csekamegibozott, akinek párisi megjelenése a botrányt előidézte, nyilatkozott a Bessedovsky-ügyről. Kijelentette, hogy véleménye szerint Dovgalevski

nagykövetet sulyos felelősség terheli, mert leplezte hosszú időn át az ellenforradalmár Bessedovski akciót.

Bessedovski is nyilatkozik az ügyben. Kijelenti, hogy sohasem titkolta, hogy a demokratikus thermidor hive, annak a mozgalomnak, amely a forradalom stabilizálására törekszik és annak eredményeit biztosítani akarja. Az ország gazdasági továbbfejlesztését csak ezen az uton lehet elérni, másképpen a régi uralom restaurálásának veszélye fennáll. Akik a forradalmi állapotokat akarják állandósítani, a legnagyobb ellenségei a munkásuralomnak.

Sorozatos katasztrófákat okozhat a vasúti személyzet tulságba vitt leépítése

București-Bukarest, október 9. (Az Uj Kelet tudósítójától). Többször jelentette az Uj Kelet, hogy Stan Vidrigh in vasútiügyi vezérigazgató takarékosági szempontokból nagy leépítést eszközöl a vasúti személyzetben. Ez a leépítés olyan nagyarányú volt, hogy talán túl is léte a célon és különböző oldalokról éles kampány indult meg a leépítések miatt a vezérigazgató ellen. A legtöbb támadás oda konkludált, hogy míg a vezérigazgatónak közel évi 4 millió lej jövedelme van, addig könnyebb a takarékoskodást a vezérigazgató jövedelmének csökkentésén, mint a föltétlenül szükséges vasúti személyzet elbocsátásán elkezdni.

Most a vasúti alkalmazottak egyik testülete manifesztumban foglalkozik a sorozatos elbocsátásokkal és ama aggodalmának ad kifejezést, hogy a sorozatos leépítések könnyen katasztrófához vezethetnek.

— Mióta a vasut civilizált keretek között intézményessé lett, — így kezdődik a memorandum, — a személy, gyors és expressz vonatoknak egy vonatvezetőjük, két jegykalauzunk, egy podgyász-tőjük és két fékezőjük volt. Ez a személyzet feltétlenül szükséges, mert mindegyiknek meg lévén a maga munkaköre, csak ha mindegyik a helyén van, lehet garantálni az utasok életének és podgyászáknak biztonságát.

A vasutvezérigazgatóság legutóbbi rendelete megszünteti a vonatokon a podgyászkiéserőt és a két fékezőt. A két fékezőnek a dolgát a két kalauzra, a podgyászkiéserő feladatát pedig a vonatvezetőre bizza.

Értesítés!

Megnyilt Buknrestiben a főváros központjában a

hotel VENETIA

Str. Pictor Grigorescu 12 sz. A királyi palota mögött. — Bejárat a Calea Victoriei

100 modern berendezésű szobával, központi fűtés, minden szobában hiedg- és melegviz. Lift fürdő és telefon áll a vendégekrendelkezésére. Nagyon előnyös árak. Utazó a tarifából 25% rabatot élveznek. Tisztelettel:

„Venetia-szálloda” vezetősége Moisescu tulajdonos

20.000

nyar, német, francia és angol válogathatnak

NTE

nyvtár olvasói.

előfizetői

sönkönyvtári anyaga és a havi 60 lejes lett csupán 40 lejtől napra, amiért olalom leghirebb írói, vagy erdélyi könyvtárak, a klasszikus remekait. A könyvvelhetők. Nagy-Rore naponta postán könyveket 50 számtai tarifa mellett.

sönkönyvtár (ókai-utca) 5. szám.

cirozó

reszek legalább másfély, nagy konjunkturájú biztosító, kockázatokot „HIERONYMUS” kérek.

a zsidó író.

zeti ünnepe Angliában a sárga kankalínok idő, Benjamin D'Isz szimbolomául azt got választotta kedől a zsidóból: Lord ezt a sárga virágot, én százezrek és százezrekbe, hogy ezzel államférfiura, Lord ezének.

ltja nemesak a nagy lékeztet, de arra a arra a Benjamin ase tagadta meg a meg a zsidóságot tben, sem pedig az

as, zsidótárgyu olyan írása, melyenne. Az első zsidó sraeli ott merítette hívő lélekkel elzatek hőse: a „galut David Alroy, aki akarta népét szababól, hogy újra felst.

ég nem ismerték se kisebb, mint álse kevesebb, mint

jelent meg az első morah-könyvek sohelyes volt ezt a sztani. Mert David regénye, egy kissé ember regénye is, ndőre vágyik.

HIREK

az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str. 11. l. u. 12.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Erec Jisráél főrabbijának üzenete a galut zsidóságához

„Meg van különböztetve ez az örökség minden más örökségtől. Minden más örökséget a halottak hagynak az élőknek, ezt azonban az élők adják a halottaknak. Testvéreim! Ti, akik hűséggel szeretitek Erec Jisráélt, az Élet földjét, a világ Urának kincsét, szentséges népének kincsét mindörökké!

Szentséges az a perc, amikor felidézünk szüleink és barátaink emlékezetét, azoknak az életét, akik immár egyéforrtak az örök élettel, akik már fölötté állanak a földi élet tévelygéseinek és fájdalmainak. De hogyan találjuk meg hozzájuk az utat, a szeretet és hűség útját? Hogyan egyesülünk velük, földi halandók, telve kétkedéssel és vágyakozással, ha menekülni akarunk a mi világunkból, az örök élet világába, Isten titokzatos trónusához.

Egy örökséget hagyott Isten népére: Az országot, egy darab szent földet a mi sártekenken, amelynek a nagysága és ragyogása a magasba szárnyal, az Örökkévaló trónusáig. És ezen a szent földön most új élet támad a Legtökéletesebb csodatevése által, aki megváltója lézen Izraelnek. Megváltást nyer fiait által, akik visszatérnek határai közé, egy új szellem által, amíg mozgatra ma népünk maradványát. Amíg egyéforra a zsidóság örökszént érzéseiben ezzel a földdel, addig semmilyen hatalom nem tudja éiragadni tőle.

Igen, meg van különböztetve ez az örökség, minden más örökségtől, megvan különböztetve Isten népének egyévaldása a szent földdel, minden más nép és földdarab viszonyától; a halottak kapják az élőtől örökségbe. Az elköltözött lelkei, akiket megvilágít az ég birodalmának fényessége, örvendenek Isten birtokának, a szent reménységnek, hogy unokáik visszatérnek az Ur örökségébe. Abban az órában, amikor megemlékeztek halottaikról, akiknek osztályrészt jutott az örök életben abban a szent órában adakoztatok az élet földjének apáink földjének, idegen kézben való visszafoglalásának, a Keren Kajemet Lójisráél útján.

Igy, visszaadjátok a földet fiaitoknak, akik szívük és lelkük reménységével jönnek, termékeny és széppé várszolni, mint amilyen valaha volt. A föld a fiaitoké és unokáitoké lesz és megtelepszenek rajta, Isten szolgál és lakni fogják akik az Ő nevét dicsőítik.

Testvéretek, aki áldását küldi, telve a megváltás reménységével Jeruzsálem szent hegyei között.

Jeruzsálem, 5690, tisri hó.

Abraham Jizhak Hakkohén Kuk

Erec Jisráél főrabija.

— Ezerötszáz ipari munkást képeznek ki pénzügyi tisztviselőkké Szovjet-oroszországban. Londonból jelentik: A szovjet munkaügyi népbiztossága ezerötszáz ipari munkást kiválasztott, akiket pénzügyi tisztviselőkké képeznek ki. A munkások részére a kurzus a napokban megkezdődik. A pénzügyi adminisztrációban akarják őket felhasználni, mivel eddig az adóbeszedésükkel a kispolgári gondolkodású tisztviselők számos visszaélést követtek el. A munkásoknak kiképzésük után sokkal magasabb lesz a fizetésük, mint hivatali elődjüknek. Alkalmaztatásuk előtt vizsgát tesznek le, mely után a pénzügyi népbiztosság kinevezi új beosztási helyeikre a vizsgát sikeresen kiállott jelölteket.

* Öngyilkosságot követett el felesége és kilenc gyermeke szemmeláttára hogy érelmeszesedése ellen nem használta a még minden esetben bevált Cigelkai jód tartalmú Lajos gyógyvizet. Ismertetőt bárkinék ingyen küld a Cigelkai jódos gyógyforrások romániai vezérképviselete Arinis (Egerhát) jud. Sălaj.

Jeruzsálemben a zsidók visszaver-tek egy új arab támadást

LONDON, október 9. Jeruzsálemi jelentés szerint ötven arabból álló felfegyverzett csoport az egyik zsidó negyedbe hatolt s állandó lövöldözés közben fosztogatni kezdett. A zsidók részéről is több lövés dördült el s a tüzharc mintegy félórát tartott. A katonaság közbelépett s a rendet helyreállította. Tizenegy fegyveres arabot sikerült elfogni. A harcok két arab és négy zsidó sebesültje van. Az arabok a hatóságok megállapítása szerint Transzjordániából jöttek kisebb csoportokban Jeruzsálembe, hogy a zsidók ünnepét megzavarják. Fegyvereiket a nyugati partvidék kikötővárosainak egyikéből kapták.

Rettenetes orkán pusztított végig Dél-franciaországban és Madrid környékén

Páris, október 9. Délfranciaországban, Perpignan, Béziers, Cette környékén és a Rhonétól keletre a Földközi-tenger mentén hatalmas zivatarok pusztítottak. Montpellier és Cette között két faluban tizenegy ház orkánzerű viharban összeomlott. Husz sulyosabb s több könnyebb sebesülés történt. A vihar évtizedes fákat döntött ki és háztetőket sodort magával. Az országútsokon a szélrohamok ereje szekereket borított fel. Grasse és a tengerpart közötti utszakaszon egy lelkész felborult kocsija alatt lette halálát, két gazdatiszt

Jobban van Paderewsky. Genből jelentik: Paderewsky volt lengyel köztársasági elnök, világhírű zongoraművész állapotában átmeneti rosszabbodás után újra javulás állott be. Valószínű, hogy a kitünő államférfi és művész most már felépül vakbélgyulladás okozta sulyos állapotából.

Az angol konzervatív párt panasza a rádióadóállomásokra. Londonból jelentik: Davilson, a konzervatív párt elnöke tiltakozást jelentett be a rádió adótársaságoknál amiatt, hogy a munkáspártnak amióta kormányon van programjukban tulságos széles teret engednek s ezzel szemben az ellenzéki pártok alig juthatnak a mikrofon elé.

Lemondott a két tót néppárti miniszter. Prágából jelentik: Tiso és Labaj tót néppárti miniszterek ma hosszabb megbeszélést folytattak a koalíciós pártok vezetőivel s mivel a pártvezetők továbbra is megmaradtak azon követelésük mellett, hogy az elsőbírság által már elítelt Tuka Bélát a tót néppárt képviselőnek ne jelölje, a két miniszter beadta lemondását, amit Udrzall miniszterelnök tudomásul vett.

* Amikor arcszine fakó, szürkésárnya és tekintete bágyadt, amikvr szomorú, nyomott hangulat és nehéz álmok gyötrik, amikor epepanás, gyomorfájás felülvadás és fejnnyomás kinnak, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorra 1—1 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az ó- és újvilág orvosai azért rendelik a Ferenc József vizet oly gyakran, mert ez sok esetben a rosszullét okát gyorsan megszünteti és az egész szervezetet felfrissíti. Ferenc József keserűvizet gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Változókéony idő várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint egyelőre esős, majd erős északnyugati szelekkel változókéony, hűvös időjárás várható a csapadék csökkenésével. A hőmérséklet Budapesten ma délel 16 Celsius.

Gyászintéztisztlet Londonban Stresemann emlékére. Londonból jelentik: Ma gyászintéztisztletet tartottak Stresemann emlékére. Jelen volt a rekviemen Lloyd George, Dawes, Chamberlain és az Amerikában távollévő Macdonald is képviseltette magát.

— Bombamerényletek New-Orléansban a villamosok ellen. Newyorkból jelentik: New-Orléansban csaknem egy és ugyanazon időben a város két különböző pontján közúti villamosok ellen bombamerényletet követtek el. A bombák felrobbantak, de az utasok közül komolyabb sérülést senki sem szenvedett. A titokzatos merényletek tettesének kézrekerítésére nagyarányu nyomozást indítottak be.

sulyosan megsebesült. A beérkezett kárjelentésekből kitűnik, hogy a partvidék mintegy tizenötmillió frank kárt szenvedett a vihartól.

Madrid, október 9. A spanyol főváros környékén tegnap rendkívül heves orkán pusztított, amely a főváros határában levő reptélepeken különösen érzékeny károkat okozott. A vihar több hangárt rombdöntött, három repülőgépet a leomló oldalfalak megsemmisítettek. Elpusztult La Cierza mérnök világhírű csavarrepülő gépe is.

— Uj típusu mammut-mozdonyt próbáltak ki Párisban. Párisból jelentik: A főváros és Cherbourg közötti vasútvonalon új szerkezetű, minden eddiginél hatalmasabb mozdonyt próbáltak ki. A tizenegy kerékre szerelt kolosszus próbatűnt kitérően bevált. A távot Páris és Cherbourg között négy és fél óra alatt tette meg, tehát egy órával rövidebb idő alatt, mint az eddigi expresszjáratok. Az új típusú ezen a vasútvonalon két héten belül üzembe helyezik s három hónap múlva a többi vonalak expresszvonatait is ilyen mammut-mozdonyok fogják vonszolni.

— Nagy áradások Olaszországban. Rómából jelentik: Északolaszországban és Szárdíniában nagy áradások vannak. A szárdíniai Sassari mellett Utassi falu két-ezeröttszáz főnyi lakossága egy dombra menekülni volt kénytelen. Az árvíz a helységet másfél méter magasan borítja. A lakosság nagy nyomornak néz elébe.

* Az italmérségi engedélyilletékekről szóló új törvény és az új nyugdíjtörvény magyar fordítása kapható Dr. Mandel Fordító Irodájában, Cluj, Str. Memorandului 9. Ára 40.— ill. 20.— lei.

Gyomorégést rögtön szüntet, gyomorfekélyt rövid időn belül gyógyít, gyomorsavtúlnyeg elmarad, ha a bajok ellen a Cigelkai Jódos Gyógyforrás hydrocarbonátos istron-vizet issza. Kérje mindenütt. Ismertetőt küld a cigelkai források romániai vezérképviselete Arinis (Egerhát) jud. Sălaj.

Vérszegények sápadtak étvágytalanok

legyengültek és állandó fejfájásban szenvedők ne használjanak mást, min a

Dr. Földes-féle Ferrol Vastáplékort

mely elősegíti a vörösvérsejtek képződését kitünő étvágyat idéz elő, a test megerősödik és sulyban gyarapodik. A legjobb erősítő és hizlalószert. A vérszegény, sápadt, gyermekeket meghízalja. Vérszegény nőknél a havi tisztulást elősegíti s a görcsös fájdalmakat szünteti. Kiváló orvosi szaktekintélyek javasolják, egy fél literes üveg ára 110 lej. Megrendelhető egy levelezőlapon. Postán utánvétellel szállítja kizárólag dr. FÖLDES gyógyszerész és vegyészeti laboratóriuma A R A D, Strada Eminescu 21. Egy kurúra 6 üveg szükséges. Hat üveg rendelkezésnél postai díjat nem számítunk fel. H amint kívánjátok óvakodjunk.

— Állandó légitforgalom Bécs—Grác—Zágráb és Belgrad között. Bécsből jelentik: Az osztrák légitforgalmi társaságnak a Societé Internationale Aérienne-nel és a jugoszláv légitforgalmi társasággal kötött megegyezése folytán holnap megnyitják az állandó légitforgalmat Bécs—Grác—Zágráb—Belgrad között.

* Bedeus zsebmenetrend téli kiadása megjelent.

— A keleti jóvátételi konferencia ülései. Párisból jelentik: A keleti jóvátételi konferencia felhívta a bolgár delegációt, hogy memorandumának pontjait részletezze. Ennek az ülésnek időpontját még nem állapították meg. A konferencia tegnap délután újra Korányi magyar delegátus előterjesztéseit hallgatta meg.

— Ujabb vízhasználati rendeletet bocsájítottak ki Bécsben. Bécsből jelentik: A városi tanács az esti órákban ujabb vízhasználati korlátozási rendelet kiadására kényszerült. Eszerint a főváros egész területén a szombat kivételével tilos a magánlakások fürdőberendezéseinek használata s az uszodák medencéjének vizét csak külön engedély alapján lehet kicserélni. A vendéglők, kávéházak, cukrázdák, népkonyhák stb. csak a vendégek kifejezett kívánására szolgálhatnak fel vizet a rendelkezésekhez.

A Matild-viz

egyetlen banketten sem hiányozhat mert ez a vezető márka.

— Märisch-Ostrauban leégett egy vonat. Prágából jelentik: A märisch-ostraui vasúti állomáson egy vagon kisiklott, a benne lévő petróleum kifolyt és a mozdony szikráitól meggyuladt. Az egész vagon tartalma azonnal tüzetfogott és tíz másik vagonnal együtt elégett.

— Hajórobbanás egy halottal és több sebesülttel. Brémából jelentik: A kikötőben egyik uszályhajó robbanás történt, mely a közelben horgonyzó motorhajót is sulyosan megrongálta. Az explózióknak egy halottja s több sulyos sebesültje van. Az anyagi kár igen jelentékeny.

— Lezuhant a harmadik emeletről semmi baja sem történt. Budapestről jelentik: Egy dobutcai ház tatarozásánál a harmadik emeleten dolgozó Molnár Lajos mázolósegéd vigyázatlansága miatt lezuhant az aszfaltjárdára. A kihívott mentők megállapították, hogy Molnár Lajosnak a zuhanás következtében látszólag semmi baja sem történt. Mégis beszállították a Rókus-kórházba, ahol megfigyelik, hogy valamilyen belső sérülést nem okozott-e nála a zuhanás.

A lainzi gyilkossággal vádolt Bauer Gusztávot Németország átadta Ausztriának. A lainzi vadaskertben elkövetett gyilkossággal gyanúsított Bauer gusztáv kereskedő a német birodalmi hatóságok kiadták Ausztriának s Bauer ma két detektív kíséretében az osztrák fővárosba érkezett, ahol a detektívek foglyukat a rendőrfőnökségnek átadták.

Présalmát vagon-tételeken vásárolunk
Ajánlalok
Goldschmidt Bank
RT. ARAD
cimre küldendők

Epe- és májbántalmaknál igya rendszeresen a
Málnási SICULIA
gyógyvizet, mivel a görcsös fájdalmakat megszünteti. — Kapható minden fűszerüzletben.

Hirdessen az Uj Keletben

Színház-

A MAGYAR S

Csütörtökön félkilenc

(Napi bérlet 9.

Pénteken félkilenc

leten kívül, a

kal. Jegyek 5

lei. Sorozatsz

Szombat este félkil

(Operett-ujdon

ben. Sorozats

Vasárnap d. u. 3

Szentgyörgyi

olcsó mozi-hel

40, 30, 20 és

Vasárnap d. u. 6-ko

(Operette-ujdo

bélyárrakkal. S

A MAGY

MOZI-

Csütörtökön 3-ko

IMPERIAL

Raff, mint t

kettős műsor.

lei.

Pénteken 3-ko és

IMPERIAL

Raff, mint t

kettős műsor.

lei.

Szombaton 3-ko és

IMPERIAL

Raff, mint t

kettős műsor.

lei.

Vasárnap d. e. 11-k

(Zalgalmes kala

Jack Holt. He

Vasárnap este 9-ko

(Operett repri

szereplőkkel.

Györgyel, Tom

darral, Napi B

szám 58.)

Hétfé este félkilenc

(Operett ujd

netben sorozats

Kedden este 9-ko

T

vendégjétéka.

CORSO - FILMSE

Csütörtök 5, 7, 9

land (Erotik) M

problémája.

—

misztikus érzés

Rina és Olaf E

ujabb Ufa vilá

Péntek 5, 7, 9 óra

Szenzációs film

legnagyobb film

Ita Rina és Olaf

A legújabb Ufa

Szombaton 5, 7, 9

tik) A szezon

melyről az egés

Főszerepben: It

Előjáték: A k

adó.

SELECT

Csütörtök: Follies B

rendezésű film, f

pával, főszerepben

adások kezdete 3,

Péntek: Follies Ber

rendezésű film, fe

pával, főszerepben

adások kezdete 3,

Szombat: Follies Ber

rendezésű film, f

ganciával, főszerep

Előadások kezdete

Vasárnap: Follies Ber

nagyszerű rendezés

atlan pompával,

Dove. Előadások k

órákor.

URANIA-

Csütörtök: Mimy Bel

zációs premier,

tény leleplezése

tartotta egész

ben: Betty Bro

Előadások kezd

órákor.

Péntek: Mimy Bellar

mas bünyügi d

Színház—Művészet

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Csütörtökön félkilenckor: „Ocskay Brigadéros“ (Napi bérlet 9. szám, B. Sorozatszám: 53)
Pénteken félkilenckor: „Tatárjárás“ (Bérleten kívül, nagyon olcsó mozi-helyárakkal. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20, és 10 lei. Sorozatszám: 54).

Szombat este félkilenckor Szólik az asszony (Operett-ujdonosság 7-edszer bérletszűnetben. Sorozatszám 55).

Vasárnap d. u. 2 1/2-kor A CIGÁNY Szentgyörgyi István fellépésével. Nagyon olcsó mozi-helyárakkal. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lei. Sorozatszám: 56)

Vasárnap d. u. 6-kor: Szólik az asszony. (Operette-ujdonosság 9-oszszor. Rendes helyárakkal. Sorozatszám: 57)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Csütörtökön 3-kor és félhatkor: „HOTEL IMPERIAL“ (Pola Negri) II. Riff és Raff, mint tüzoltók. (Két és félórás kettős műsor. Helyárak: 30, 20 és 10 lei.

Pénteken 3-kor és félhatkor: I. „HOTEL IMPERIAL“ (Pola Negri) II. Riff és Raff, mint tüzoltók. (Két és félórás kettős műsor. Helyárak 30, 20 és 10 lei.

Szombaton 3-kor és félhatkor I. „HOTEL IMPERIAL“ (Pola Negri) II. Riff és Raff, mint tüzoltók. (Két és félórás kettős műsor. Helyárak: 30, 20 és 10 lei.

Vasárnap d. e. 11-kor: „A vadon királya“ (Izgalmas kalandor történet. Főszereplő Jack Holt. Helyárak: 15 és 10 lei.

Vasárnap este 9-kor Eltört a hegedűm. Operett-repriz új betanulással és új szereplőkkel. Kondor Ibolyával. Solti Györgyvel. Tompa Bélával, Ihsz Aladarral, Napi Bérlet 9 szám C. Sorozatszám 58.)

Hétfő este félkilenckor Szólik az asszony (Operett-ujdonosság 9-edszer. Bérletszűnetben sorozatszám 61)

Kedden este 9-kor Tanase operette társulat vendégszínháza.

CORSO-FILMBENNYITÁS MŰSORA:

Csütörtök 5, 7, 9 órákor Premier A kaland (Erotik) Minden idők aktuális problémája. — Erotikus film tele misztikus érzéssel. — Főszereplők: Ita Rina és Olaf Fyord. Előjáték: A legújabb Ufa világhírű.

Péntek 5, 7, 9 órákor A kaland (Erotik) Szencziósi filmalkotás. — A szezon legnagyobb filmje. — Főszereplők: Ita Rina és Olaf Fyord. — Előjáték: A legújabb Ufa világhírű.

Szombaton 5, 7, 9 órákor A kaland (Erotik) A szezon legérdekesebb filmje, melyről az egész világsajtó beszél. — Főszereplők: Ita Rina és Olaf Fyord. Előjáték: A legújabb Ufa világhírű.

SELECT-MOZGÓ:

Csütörtök: Follies Bergeres lánya, pompás rendezésű film, feltűnőhatatlan pompával, főszerepben: Billie Dove. Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órákor.

Péntek: Follies Bergeres lánya, pompás rendezésű film, feltűnőhatatlan pompával, főszerepben: Billie Dove. Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órákor.

Szombat: Follies Bergeres lánya, pompás rendezésű film, feltűnőhatatlan eleganciával, főszerepben: Billie Dove. Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órákor.

Vasárnap: Follies Bergeres lánya, utóljára, nagyszerű rendezésű film, feltűnőhatatlan pompával, főszerepben: Billie Dove. Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órákor.

URANIA-MOZGÓ:

Csütörtök: Mimy Bellamy bűnpere, szenzációs premier, egy rejtélyes bűntény leleplezése, mely izgalomban tartotta egész Amerikát, főszerepben: Betty Bronson és Leatrice Joy. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órákor.

Péntek: Mimy Bellamy bűnpere, izgalmas bűnügyi dráma, főszerepben:

*Betty Bronson és Leatrice Joy. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órákor.
Szombat: Mimy Bellamy bűnpere, izgalmas bűnügyi dráma, főszerepben: Betty Bronson és Leatrice Joy. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órákor.
Vasárnap: Mimy Bellamy bűnpere, utóljára, izgalmas bűnügyi dráma, főszerepben: Betty Bronson és Leatrice Joy.

A magyar színház pótbérlet hirdetése

Igazán nem remélt, nagyon örvendetes sikere van annak a pótbérlet-hirdetésnek, amelyet 3 nap előtt adott ki a magyar színház igazgatósága. Ugylátszik, igen sokan vannak, akik az augusztusi rendes bérletkötések alkalmával akadályozva voltak a bérletváltásban s azoknak kedvére jött a színháznak az az elhatározása, hogy pótbérletet hirdet. Ez a pótbérlet azt jelenti, hogy azok, akik mostantól bérletnek, rögtön jogosultságot nyernek helyeikhez, de az eddig már lejátszott bérletes előadásokat nem kell megfizetniük, azoknak árát levonja a bérletárból a színház. Az új bérlet is havonként fizetik a bérletösszeget s ez olyan csekélység, hogy a legszegényebbek is megbirják.

Mióta ezt a pótbérletet hirdette a színház, a titkári irodában nagyon élénk forgalom van. A rendes bérletkötés idején sem volt olyan tömeges jelentkezés, mint most. A mi természetes is, hiszen most következnek az igazi nagy szezon s most következnek a nagy ujdonságok és események.

Bérelni naponként lehet a titkári iro-

dában d. e. 10-től 1 óráig s délután 6 órától 9 óráig.

Akik bérelni óhajtanak, siessenek a színházhoz, mert október 15-ig fogadhat el csak bérletjelentkezéseket a titkári iroda.

Ma este Ocskay Brigadéros! Az országos gyász miatt 3 napig zárva volt a színház. Ma este az „Ocskay brigadéros“ előadásával újra megindulnak a színház előadásai.

Holnap este mozi-helyárakkal (50, 40, 30, 20 és 10 lei) Tatárjárás! A legnépszerűbb operettek egyike a „Tatárjárás“ kerül színe holnap este nagyon olcsó, mozi-helyárakkal.

Szombaton, vasárnap, hétfőn: Szólik az asszony. Az idei évad óriási hatású operette ujdontága a „Szólik az asszony“ szombat este fél kilenckor, vasárnap délután 6 órákor és hétfőn este fél kilenckor kerül színe. Mind a három előadást bérletszűnetben rendes helyárakkal tartják meg. Jegyekről a rendkívüli érdeklődésre való tekintettel tanácsos előre gondoskodni.

Ma Hotel Imperial és Riff-Raff a magyar színházban. Példátlanul gazdag és érdekes műsora lesz ma a magyar színház mozijának: 1. Hotel Imperial (Biró Lajos — Pola Negri), 2. Riff és Raff mint tüzoltók (7 felvonásos amerikai burleszk), 3. Pótképek. Ez a ragyogó műsor csak ma, holnap, holnapután látható. Előadások 3 és fél 7 órákor. Helyárak 30, 20 és 10 lei.

Közgazdaság

Elkészült az új ipartörvény tervezete

Cluj-Kolozsvár, október 9. Jelentjük, hogy a kereskedelmi és munkügyi miniszter arra utasította Vichiu nagyenyedi iparügyi felügyelőt, hogy készítse el az új ipartörvény tervezetét és azt záros határidőn belül küldje be Bukarestbe, hogy még a parlament őszi ülészaka előtt a képviselőház elé lehessen terjeszteni. E megbízás értelmében aztán az ipari főfelügyelő az összes erdélyi és bányászati iparkamarák útján felhívta a kisipari és általában az ipari érdekeltségeket, hogy a törvénytervezet elkészítésével kapcsolatban terjesszék elő óhajaikat s nyilatkozzanak, hogy az új ipartörvényt a csatolt területeken még ma is érvényben lévő ipartörvény beosztása szerint készítsék-e el, vagy sem.

Az ipari főfelügyelő felhívására a ki-

tűzött rövid idő ellenére is igen nagy számban érkeztek be hozzászólások és vélemények. Ezeket a hozzászólásokat részben közvetlenül az ipari főfelügyelőhöz küldötték be, részben pedig az egyes iparkamarákhoz, amelyek aztán az illetékes helyre továbbították. Vichiu iparfelügyelő a beérkezett vélemények alapján elkészítette a törvény tervezetét s mielőtt azt Bukarestben előterjesztené, meg akarja ismertetni az ipari érdekeltségekkel is s ezért a tervezet hozzászólás s véleményadás céljából a kolozsvári iparkamarának megküldötte. Az iparkamara a legközelebbi napokban értekezletre fogja összehívni az ipari szakosztályt, hogy megismertesse velük a tervezetét és kikérje véleményüket.

fa, zenei kellékek fája, gyaluforgács (fagyapot), szén, gabona és hüvelyesek. Feldolgozatlan ólom, maláta, vetőmag, só, mezőgazdasági gépek, burgonyaszűrő, textiláru, vas és acél, lovak, öszvérek, szarvasmarha, sertés, kecske és juhok.

A bankári foglalkozást koncesszióhoz kötik — Csehszlovákiában. Prágából jelentik: A csehszlovák pénzügyminiszteriumban törvénytervezetet készítenek elő a bankári foglalkozás rendezésére. A törvénytervezet mindenképp megállapítja, hogy bankári foglalkozást csakis külön koncesszió alapján lehet üzni. Ehhez a ponthoz a csehszlovák ipari és kereskedelmi testületek élénken állást foglalnak. Legtöbbje a közületeknek ellenzi a törvénytervezetnek ezt a rendelkezését, elsősorban azért, mert a koncesszió kiadása olyan természetű, hogy azzal köny-

nyen gyanuba lehet fogni azokat a hatóságokat, amelyekről az engedélyek kiadása függ. Egy másik pontja a törvénytervezetnek kimondja, hogy a bankári üzletnek örökölhető, illetve a koncessziót senki nem örökölheti és senkire át nem lehet ruházni. Ez ellen a kereskedelmi testületek azzal az indoklással tiltakoznak, hogy ilyen viszonyok között a banküzletet senki sem fogja gazdaságosan és elővigyázattal vezetni. A koncesszió tulajdonosa arra fog törekedni, hogy minden utonmódon pénzeket harácsoljon össze, amit aztán siet majd kivonni a bankból. Nem lesz senkinek érdeke, hogy a banküzlet felvirágozzék, úgy, hogy ez az egyébként régi és tiszteletreméltó ága a kereskedelemnek már eleve züllésre lesz ítélve. A kormány a kereskedelmi és ipari testületek memorandumban foglalt kifogásait tárgyalás alá veszi és az abban megnyilatkozó szempontok szerint igyekszik a törvényjavaslatot átmódosítani.

A dunai államok gabonakartellje. Budapestről jelentik: A magyar és délszláv gabonaexportőrök együttműködése élénk tetszésre talált. Az ezidei nagy termésre való tekintettel, főképen tengeriben, nagyon indokolt a közös eljárás, de azt hiszik, hogy a megállapodások egyelőre csak az árakra és a fogyasztási piacok egymásközötti felosztására vonatkoznak a folyó esztendő részére. Ily módon el akarják kerülni a túlságosan erős versenyt. Hogy a most köztendő megállapodásokat a következő esztendőben is fenn fogják-e tartani, az a gyakorlati eredményektől függ.

Német-lengyel gazdasági tárgyalások. Berlinből jelentik: A német-lengyel gazdasági tárgyalások újra megkezdődtek. A németektől nagyszabású vámredukciót és 350.000 tonna szén megszárazását kérik. A tárgyaló felek között meg van a hajlandóság a teljes egyezésre.

Általános adóleszállítás — Németországban. Berlinből jelentik: A birodalmi kormány a pénzügyi reform keretén belül az adók leszállítását vette tervébe. Mindenekelőtt a jövedelem és az ingatlanok terhelő adók leszállítása volna aktuális: a leszállítás öt éven belül fokozatosan történne meg. 20.000 márkánál kisebb értékű adótárgyak teljesen mentesek lennének a vagyonadó alól. Az ingatlanokat terhelő adók általában tiszszálalékkal fognak esni s a jövedelmi adó alá nem eső létminimumot jelentősen felemelik. Nőtlen, tehát teljesen magányos személyeknek 1800 márkáig terjedő jövedelme adómentes maradna. Kétgyermekes család adómentes létminimuma 3000 márkában volna megállapítva. Az ingatlanokat terhelő adók pótlására a községek engedélyt kapnak egységes összegben megállapított fejadó szedésére. A fentebb ismertetett adóleszállítások által okozott veszteségeket a birodalmi kormány ugyancsak öt éven belül fokozatosan fogja megszüntetni.

Megkezdődött Párisban az újabb adósságrendező konferencia. Párisból jelentik: A jóvátételi bizottság október 7-ikére konferenciára hívta össze az utódállamokat. A konferencia napirendjén szerepelt mindazoknak a kérdéseknek a tisztázása, amelyek a régi osztrák-magyar államadósság rendezése során függőben maradtak.

Uj cseh pénzek. Prágából jelentik: A Csehszlovák Nemzeti Bank a jövő év elején új ötvenkoronás bankjegyeket bocsájt ki. A tizkoronás államjegyek bevonásra sor kerül, mihelyt a tizkoronás érmeiket forgalomba hozhatják.

SPORT

Hamburg—Kolozsvár. Rendkívül érdekes eseménye lesz tenniszszezonunknak, amelyet pedig a legutóbbi Budapest—Bukarest meccsel lezártunk hittünk. A bukaresti nemzetközi tenniszversenyen nagy sikerrel résztvett 2 német versenyző, a hamburgi Scholtz dr. és Frenzt O. jönnek el hozzánk és mutatják be tudásukat. Ellenfeleik az Universitatea 2 kiváló játékosai: Hapiganu és Serb kapitányok lesznek, akik Davis-Cup rendszer szerint fognak mérkőzni. A verseny szombaton délután 2 órákor kerül eldöntésre a városi sporttelepen.

BÉLDI KÉZFINOMÍTÓ

az egyedüli készítmény, mely fehérit, puhít finomít
 Kapható minden drogériában, gyógytárban, illatszertárban. Főraktár

EMKE DROGUERIA

CLUJ—KOLOZSVÁR Piața Unirii Mátyás tér—Deák Ferenc-uca sarok

om Bécs—Grác között. Bécsből argalmi társaságale Aérienne-nel i társasággal köholnap megnyitát Bécs—Grác—

end téli kiadása

eli konferencia: A keleti jóváa a bolgár delemának pontjait nek időpontját meg. A konferenHorányi magyar iati rendeletet en. Bécsből jea, az esti órákban zási rendelet kiert a főváros at kivételével tiiberendezéseinek edencéjének viapaján lehet kivéharak, cukrázka vendégek kihatnak fel vizet

d-viz

sem hiányoztő márka.

n leégett egyk: A márschegy vagon kisiknem kifőjt és a puladt. Az egész üzetrögött és tizégett.

gy halottal ésnből jelentik: A gyon robbanás törngonyzó motorosngálta. Az explóbb súlyos sebeár igen jelenté-

adik emeletrőrtént. Budapestai ház tatarozáten dolgozó Molvizagatlansága járdára. A kihiták, hogy Molkövetkeztében történt. Mégis kórházba, ahol ylen belső sérta zuhanás.

al vádolt Bauer g átadta Auszertben elkövetett Bauer guszttáv dalmi hatóságokauer ma két desztrák fővárosba nek foglyukat a k.

ntételeken vásárolunk

Bank

lők

almaknál sen a CULIA fájdalmakat megfűszerüzletben.

Keletben

Minden jog fentartva

Egy vagon félisten

Írta: SZABÓ IMRE

Érdekelte a sorsa és az élete
Volt egy este, amikor a fiu — Ut
Árpád — úgy rendezte a dolgokat,
hogy magukra lehettek.

Apró vendéglőbe vitte, ahol a fatá-
nyerost egészen ősi módra készítették,
tatárosan lepörkölte, apró, ecetbe kon-
servált paprikával, forró olajban meg-
lányított hagymával. Valami lugasféle,
intim hely volt ez, apró fülkékkel, a-
honnán látatlanul ki lehetett jutni egy
néptelen utcába. Minden fülkének kü-
lön más neve volt: „Nyugalom!”, „Bol-
dósgás!”, „Öröm órája!”, „Bor és vi-
galom!”, „Egyszer élünk!”.

Ut Árpád és Barbara Gold az első
együttlét lázas kényességét nem érezte
e helyen. Mint régi két ismerős, hosszú
távollét után, akiknek valami lelki gör-
béséget kell kiegyenlíteniük, úgy volt
itt együtt a két ember. Egymás szemé-
ből olvasták, vagy a kezeik tapintásá-
nak delejéből érezték ki a sorsközös-
séget.

— Hallja, Barbara, — szólalt meg
Árpád az első korty után — én elha-
tároztam, hogy magukkal megyek.

— De hiszen a nyelvünket sem tudja!
— Valami minőségben majd csak
hasznomat veszik! A titkáruk lesznek.
Tudok németül, a jiddist könnyen meg-
tanulom.

— Az igazgatónk mindent a legjob-
ban eligazít. Főleg az a trup számára
a titkár.

— Meglehet, hogy a társulatnak nincs
szüksége reám, de nekem van szük-
ségem rájuk vagyis, — és kissé elfo-
gódottan köhintett — magára van szük-
ségem Barbara. Magára és egy kovály-
gó, nyugtalan életre.

Ujra ivott.

— Itt nem bírom. A háborút és
otthon a két forradalmat jól bírtam.
A háborgás, a bizonytalanság az éle-
tem eleme volt. Most börtönben va-
gyok: rendes foglalkozásban. Érzem,
maga kell nekem!

— Mi rontotta el az idegeit? — kér-
dezte a leány és élesen a fiatal ember
acélszurke, lányos szemét mustrálta.

Árpád állotta a tüzet és hirtelen meg-
ragadta Barbara kezét. Odahajolt a
füle felé és tompán, fájón, lázas-resz-
ketőn kérdezte:

— Mondd, gyilkoltál valaha?
Barbara megragadta a fiu kezét, és
édesen, vadul szorította:

— Kiolvastad a szememből?
— A mozdulataidból, a fejed rándu-
lásából, a lépéseidből, a hangodból...

— Mondd, csak a háborúban?
— Nem, nem! A háború után is.
Talán ártatlanul! Talán. De meg lehet,
hogy gazember volt. Csak hogy mind-
egy. Gyilkolni nem szabad. Embertár-
sat kipusztítani, szembenállás nélkül, ez
borzasztó. A halott nem mulik el, csak
élni és velünk van mindig. Bosszu-
állóan.

Árpád várta, hogy a leány megnyilat-
kozzon, mondja el bűnét, vagy leg-
alább érdeklődjön az ő bűne után. Bar-
bara azonban utközben is csak azt fir-
tatta, miért nem mélyül el valami mun-
kában, hiszen az írás még inkább ad
alkalmat az elmélyülésre, mint bár-
mely más művészet.

— Lásd — mondotta a leány — va-
lahányszor tanulok, vagy játszom, vagy
olvasok, soha nem látom...

— Én mindig látom, írás közben is
sokszor, elalvást előtt. Ha olvasok, a
könyv sorai közül feltűnik, ha egy fel-
főbe nézek, onnan bontakozik ki. Hány
ember követett el hasonló bűnöket. Tu-
dom, a lelkiismeretük szava percekig
dörög csak feljűk, azután elnémul.
Nyugodtan mennek tovább és én nem
tudok... Csak a gyors változatosság,
a nyugtalan élet gyógyíthatna meg ta-
lán.

A vagonban Alex Gerold türelmet-
lenül várta a társulat kincését, senki
nem tudta megmondani, hová tűnt. Na-
gyon szokatlan volt az elmaradása és
amikor a fiatal ember oldalán a vasut
sinei között meglátta, földértült.

— Látod, ezt szeretem, örülök neki,
hogy a valóságban is meg fogod iz-

lelni a férfi barátságát — fogadta a
leányt.

A hangulat kedvező volt.
Árpád előadta kívánságát, természe-
tesen olyan formában, hogy Erdély-
ben nagy szükség van a helyi viszo-
nyok ismerőjére. Idegen embert ösz-
szezavarja az itteni társadalom sokrétű
ellentétes érdeke, pártoskodása. Alex
Gerold szívesen vette a fiu ajánlköz-
sát és a vagon egyik sarkát lakóhelyül
jelölte ki neki.

Az igazgatónak jó volt a megfigye-
lése.
Amióta Ut Árpád a társulatnál mű-
ködött, Barbara játéka kimélyült: ter-
mészetes és utólréhetetlen lett.

De voltak napok, sőt hetek, amikor
esett a művészet. Leginkább Árpád
távollétében lehetett ezt tapasztalni nála.
A társulat játéka előkészítésének ürügye
alatt a titkár ur gyakran hetekig is
elmaradozott és furcsa hírek jöttek róla.
Ivott és a legsilányabb nők társaságá-
ban mutatkozott nyilvánosan: szinte
kompromittálta a saját révén nagyon
tisztességesnek és korrektnek dicsért
társulatot. A trupp nivója és Barbara
játéka érdekében való lett volna, hogy
a fiatal ember ott maradjon a társulat-
nál és legfeljebb két-három napra men-
jen el. De Ut Árpád minden alkalom-
mal elfogadhatóan indokolta a hossz-
szabb elmaradást, neki — ugymond —
gondoskodni kell a reklámról, meg
kell dolgozni a városnak, vagy helyi-
ségnek közvéleményét előbb, csak ak-
kor lehet szánítani nagy kaszára. Ez
pedig időt kíván.

Semmi értelme nem lett volna, —
szokta volt mondani — hogy Erdélyből
legyeve távozzon a társulat. A zsidók
áldozzanak csak a zsidó művészetért.

Alex Gerold azt hitte, hogy Ut Árpád
eltávolítása megmentheti a társulat szá-
mára a leányt, de amikor ezt Barbara
előtt megemlítette, a színésznő sirógör-
csöket kapott. Lecsillapodott, de még
mindig zokogva panaszzkodott:

— Csapjon el, vagy változtasson va-
lahogy az életemen, mert így nem aka-
rok élni tovább.

Az igazgató megígérte, hogy vala-
mit ki fog esznelni.

— Arra azonban ne gondoljon, Bar-
bara, hogy magát összeházassom ez-
zel a lump fráterrel. Nem méltó hozzá
és megvagyok győződve róla, hogy rö-
videsen ki fog jőzani belőle. Mu-
száj kijózanodnia!

A képviselő is tudomást szerzett a
diva életében végbement változásról és
lerándult egy szász városba, ahol ak-
kor történetesen a félistenek között tar-
tózkodott Ut Árpád titkár ur is. Bar-
bara Gold briliáns volt, a sűrű-vérű
szászok szinte örvöngtek érte és meg-
bolondította a józan, a mérlegelő, az
élete utolsó szépségeit élvező képvi-
selőt is.

Féltrevonult Alex Gerolddal és kö-
zölte vele élete döntő elhatározását.

— Mondottam neked, hogy négy év
óta özvegy vagyok. Neked bevallom,
az a harminc esztendő, amit eltöltöt-
tem a feleségem mellett, nem volt a
családi boldogság három évtizede. Fe-
leségem, isten nyugosztalja nagyravá-
gító volt, pökhendi, szép asszony, de
proccos. Lenézett a származásom miatt.
Ennek köszönhettem ugyan a vagyono-
mat és a pozícióm, mert valamivel
ellensúlyoznom kellett a fölényeskedé-
sét. Szegény, csunyán, az irigység és
rosszmájúság átkával, sárgaságban és
májbajban pusztult el. Nyugosztalja az
isten, aki megengedte megérem az
időt, hogy magam rendelkezhessem a
boldogságom fölött. Te tudod, mire
gondolok.

— És megszorította a színigazgató kezét.
— Feleséglő akarod az egzisztenciá-
mat? — és Alex Gerold megjéjdt.

— Ha el is veszem, a te és embereid
egzisztenciáját biztosítom. Bukarestben
színházat csinálók nektek. Barbara, ha
akarja, köztöttek is maradhat.

(Folyt. köv.)

Rádió műsor

Idő közép-európai

Péntek, október 11.

Budapest. 9.15. Hangverseny: Chopin,
Grieg, Liszt, Felber műveiből. 9.30. Hi-
rek. 12. Déli harangszó. 12.05. Rádió
házikvartettének hangversenye. 12.25.
Hírek. 13. Pontos időjelzés, időjárásjel-
tés. 14.30. Hírek, élelmiszerárak. 15.45.
Képatvitel. 16.20. Harsányi Gizi meséi.
16.45. Pontos időjelzés, időjárásjelzés és
hírek. 17.10. „Az iskolásgyermekek egész-
séges életmódja“ előadás. 17.40. A m. kir.
honvédegyezred hangversenye. Fricsay:
Magyar Induló. Strauss: Imperial keringő.
Suppé: Egy nap Bécsben. Verdi: Tra-
viata. Komzák: ABC. 19. Francia nyelv-
oktatás. 19.45. Előadás a Studióból. Szent-
ivánéji álam. 22. Pontos időjelzés, idő-
járásjelzés és hírek. Majd ifj. Radics
Béla és cigányzenekarának hangversenye.

Bécs. 20. Dalcst. Brahms: Temetőben,
Salome, Örök szerelemről. Mahler Gusztáv:
Az ör éjjeli dala, Szépségért szeretsz,
Elveszni jöttem a világra, Válni-kerülni.
Klemperer: Engedd nálad kipihennem
magam. Grosz Vilmos: Groszból, Tunisz-
ból, Magyarból. Hans: Gálans ünnepek.
Chlorisnak: Tukatuku, finn dal. Fosti: A
cadixi leányok.

Belgrád. 20. Opera-közvetítés a Nem-
zeti Színházról.

Berlin. 20.40. Fuvós kamarazene.
Pozsony. 20.20. Tót népdalok cigány-
zenekísérettel.

Breslau. 21.15. Dalcst.
Bucuresti. Szimfonikus hangverseny.
Frankfurt. 22.45. Mandolinhangverseny.
Genf. 20. Gramafon, 20.35. Hangverseny.
Hamburg. Népszerű hangverseny, Dvo-
rák: Carneválnyitány. Mozart: Aria a
„Szóktetés a szerályból“ c. operából. Szen-
diaróv: Három páma. Strauss Richard:
Négy dala. Schaub: Rádió muzsika. Alf-
vén: Svéd rapzódia. Bizet: Carmen.
Strauss János: Bácsi vér.

Kattovicz. 19.30. Áriák és dalok.
Kassa. 20.20. Közvetítés Pozsonyból.

Milano. 20.30. Szimfonikus hangver-
seny.

Nápoly. 21.02. Verdi: „Miller Lujza“
c. 3 felvonásos operája.

Oslo. 20. Szimfonikus hangverseny.
Haydn, Mozart, Beethoven műveiből.

Ostrava. 20.20. Közvetítés Pozsonyból.

Prága. 21. Kamarazene, 22.15. Tán-
czene.

Róma. 21. Elsővirágzás, Pietri operettje.

Toulouse. 21.45. Szimfonikus hang-
verseny. Berlisz, Brahms, Delibes, Massa-
net, Verdi műveiből.

Varsó. 20.15. Filharmonikus hangver-
seny.

Vilna. 19. Gramafonhangverseny.

Zágráb. 20.35. Operett. 22. Sziláv
zene. Savasta, Moszkovszkij, Dvořák, Linka,
Fucik műveiből.

Szombat, október 12.

Budapest. 9.15. Sovánka Nándor és
cigányzenekarának hangversenye. 9.30.
Hírek. 12. Déli harangszó. 12.05. A hon-
véd gyalogezred zenekarának hangversenye
Pazeller: Kossuth induló, Strauss: Ott-
hon, Suppé: A mesterné asszony, Deli-
bes: Lakmé, Fricsay: Bátran előre. 12.25.
Hírek. 13. Pontos időjelzés, időjárásjel-
tés, 14.30. Hírek, élelmiszerárak. 16. Fábry
Frigyes előadása: A Niagara. 16.45. Pon-
tós időjelzés, időjárásjelzés, hírek, 17.10.
Berko István ny. ezredes előadása: „Száj-
hagyományok a hadtörténelem tükrében“.

17.40. A rádió házikvartettének hang-
versenye. Erdélyi-Szántó: Budán, Kovács-
Komjáthy: Fecskek, Huszka: Nemtudom-
ka, Tomits: Őszi róza, Martos-Szirmay:
Részlet az Alexandra c. operettből, Ha-
lász-Kiszely: Helyre kislány, Hegyi Pál:
Esti hangulat, stb. 18.45. Krisztin Ernő
tanár: „Szombathely multja és jelene“ c.
előadása. 19.30. Emlékezés Nyizsnyai Gusztávra
születésének századik évfordulóján.
20.20. Székely Vladimir ny. főkapitány
előadása: „Hogyan járunk az uccán.“ 20.45.
Részletek magyar szerzők táncjátékaiból.
22.35. Pontos időjelzés, időjárásjelzés,
hírek majd Magyar Imre és cigányzene-
karának hangversenye.

Berlin. 20. Kabaré.

Frácz. Offenbach hangverseny.

Kattovicz. 20.30. Közv. Varsóból.
Königsberg. 21. Gramafonzene.
Lausanne. 20.30. Hangverseny. Müso-
rában Liszt II. rapzódiaja.

Oslo. 20. Házi hangverseny. 22.35.
Gramafonzene.

Toulouse. 20. Klarinét, kürt, hárfá-
hangverseny. 21.15. Hegedű és szakszo-
fonzólók, orgonahangverseny. Liszt, El-
gar, Ketelbey, Handel műveiből. 21.45.
Házizenekar hangversenye. Glazunov,
Schubert, Offenbach, Bizet műveiből.

Torino. 21.05. Rózsaváros, operett.

Zágráb. 20.30. Szopránhangverseny.
Mozart: Figaro lakodalma, Mozart: Su-
zanne dala a Figaro lakodalomból, Wag-
ner: Tannhäuser, Weber: Bűvös vadász,
Rossini: Tell Vilmos ábránd, Rossini: Te
csendes erdő, Strauss János: Tavaszí han-
gok.

Apróhirdetések

Friss kóser bivaly- és
tehéntej naponta két-
szer, csesemöknek és
betegeknek állandóan
egy tehéntől fejve, ház-
hoz szállítva is kap-
ható. Ugyanott állandóan
friss kóser tejfel,
turó és vaj is kap-
ható. Schwartz Ignác
Strada Juliu Maniu
(Szentegyház-u.) 24.

Utazó urak figyel-
mébe! Vajdahunyadon
a Central-szállodát
teljesen átalakítva okt.
1-től átvettem. Pontos,
tisza kiszolgálás, ki-
tűnő házikoszt. Utazó
uraknak nagy kedvez-
mény.

FORGALMAS helyen
bevezetett fűszerüzlet
raktárral és berende-
zéssel együtt nov. 1-
re kiadó. értekezni Nagy-
szamos-ucca 5 háza-
lajdenosnál.

Világos műhely la-
kással üzem-villanyal
kiadó Hosszu-u 26.

Nagyon fontos!
HOTEL CARPATI
Bucuresti, Piaja Amzel

Renoválva, minden komforttal, központi fű-
téssel felszerelve, Szóház jutányos áron
kaphatók. Villamos megálló bármely irány-
ból megközelíthető. Utazók kedvezményben
részeselek.

Ne
vásároljon

Harisnyát
Kötöttárut
Téli trikót
Gyermek pulóvert
Selyem sálát
Selyemhálóinget
Gyapju nadrágot
Gyermekharisnyát

míg a

8-án
megnyíló

EL-BE

kirakatait meg nem nézte

Gyári lerakat!

Eddig még nem látott árak!

EL-BE

Cal. Regele Ferdinand 19
Hoffmann cipőüzlet mellett

Szerkesztőség
Strada Baron L. Pop
Telefon 187
Híjeli telefon 6
ELŐFIZETÉS
Egy évre —
Két évre —
Negyedévre —
Egy hónapra —

X. évfolyam
1929
Október 10
5690 év

Egy hadbírószekvé

A kolozsvári hadbí-
rószekvé. Ez még
volna szenzáció. Ho-
ben foglalkozunk ez-
sz az oka, hogy a sz-
tiszt évekkel ezelőtt
sorozóbizottság veze-
minőségükben kerü-
Annakidején heteken-
tatta az ország egész
kormányát. Egy névtelen
formálta a hadügy-
Mármarosban több s-
gális uton bujt ki k-
alól. A hadügyminis-
ter alapján vizsgálót
gálat következtében
öt évre visszamenő-
rendelt el.

Természetes, hogy
az érdekeltek körébe-
keltett. Kétségtelen,
nizster rendelkezésé-
kellő alapja. Hiszen
szerint huszonegy esz-
valakinek katonai sz-
alkalmasnak lenni. E-
huszonkét, vagy husz-
ban egészségileg alka-
gálatra, úgy az a tö-
mentes a katonai sz-
is, ha például huszo-
szervezete annyira m-
a sorozási törvény a-
nál megköveteli.

Ilyenformán a soroz-
ságos és ha huszon
fiatalembereket a rev-
nak találunk, még né-
huszonegy éves koru-
voltak és meg nem e-
bujtak ki annakidején
teljesítése alól. A rev-
volna megbízható, ha
megállapította volna
visszaélések történet-
élések alapján rende-
viziót.

A hadügyminiszter
krét adatok híján is
sorozást. Tudnivaló, h-
sorozás drákói szigorú
a hetvenhat annakid-
talált fiatal ember köz-
venkettőt találtak u-
ezek közül is huszonk-
soroztak be, minthog-
nem jelentek meg, a-
pedig kilencet utóla-
málni.

A besorozott ifjakra
A legtöbb közülök ka-
birtokában megnövelt
és így rengeteg egzis-
ez a revízió. Ezeknek
a megmentése érdekében
idején a mármarosai k-
a Zsidó Parlamenti
miniszteriumot, a fent-
alaján, rendelkezének
majd amikor ez nem
venniáltak, hogy az akk-
vezetőit állítsák bírós-
vett szükség, mert
tudta volna tisztázni,
száolás, vagy sem és
indok a revízióra, s az
miniszter el is rendelt
akkori sorozási bizot-
vadás alá helyezték öke